

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมงานภาพยนตร์ของไทยและ ของต่างประเทศ

กฎหมายลิขสิทธิ์เป็นกฎหมายที่พยายามสร้างสมดุลระหว่างสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะควบคุมการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น โดยไม่ได้รับอนุญาตกับสิทธิของสาธารณชนโดยรวมที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ โดยนัยยะเช่นนี้ เจ้าของลิขสิทธิ์จึงมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ แต่ขณะเดียวกันสาธารณชนก็มีสิทธิที่จะใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์นั้นได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ตราบเท่าที่การใช้ประโยชน์นั้นไม่ขัดต่อการแสวงประโยชน์ของเจ้าของลิขสิทธิ์จนเกินสมควร หลักการใช้สิทธิโดยชอบธรรม (Fair Use Principle) จึงเปรียบเสมือนเป็นหลักการที่ประสานประโยชน์ระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์กับสาธารณชนเพื่อส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งานและไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงข้อมูลหรือความรู้ของสาธารณชน

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เจ้าของลิขสิทธิ์ได้พัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ และได้พยายามเสนอแนะให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี สนธิสัญญาลิขสิทธิ์และสนธิสัญญาการแสดงและสิ่งบันเทิงเสียงถือเป็นตัวอย่างหนึ่งของความสำเร็จในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ขององค์กรธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดลิขสิทธิ์

การประกอบกิจการภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551 กำหนดให้ผู้ที่ประกอบกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน จะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนซึ่งการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

1. วิธีการขอใบอนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์

หลักทั่วไปกฎหมายจะมีผลใช้บังคับในวันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเริ่มใช้บังคับกฎหมายไว้

เป็นกรณีพิเศษ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2551

ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคจะต้องยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551 ดังกล่าว มี 4 ประเภท

- 1) ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ มาตรา 37
- 2) ใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ ตามมาตรา

38

- 3) ใบอนุญาตประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์ ตามมาตรา 53
- 4) ใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวีดิทัศน์ ตามมาตรา 54

ผู้ประกอบกิจการต้องยื่นขอใบอนุญาต พร้อมหลักฐานและเอกสารเกี่ยวข้อง ยื่นโดยตรงได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) และส่วนภูมิภาค ณ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนั้น ๆ หรือยื่นขออนุญาตผ่านระบบ Online

2. การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์

การขอใบอนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์ มี 2 ประเภทคือ ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ และใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ โดยมีแนวทางการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์ ดังนี้

- 1) ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ ให้ออกสำหรับโรงภาพยนตร์แต่ละโรง ยกเว้นใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ในสถานที่กลางแจ้งสำหรับฉายภาพยนตร์ให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักร ซึ่งใบอนุญาตประเภทนี้มีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต
- 2) ใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ให้ออกสำหรับสถานที่ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์แต่ละแห่ง ซึ่งใบอนุญาตประเภทนี้มีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

3. การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการวีดิทัศน์

การขอใบอนุญาตประกอบกิจการวีดิทัศน์ มี 2 ประเภทคือ ใบอนุญาตประกอบกิจการวีดิทัศน์ และใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวีดิทัศน์ โดยมีแนวทางการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการวีดิทัศน์ ดังนี้

1) ใบอนุญาตประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์ โ โดยผู้ที่จะจัดตั้ง หรือประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์โดยดำเนินธุรกิจ หรือได้รับประโยชน์ตอบแทน จะต้องมาขอใบอนุญาตประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์จากนายทะเบียน เว้นแต่กรณีการประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์ ที่ตั้งอยู่ในสถานบริการที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ใบอนุญาตนี้ให้ออกสำหรับร้านวิดิทัศน์แต่ละแห่ง

2) ใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวิดิทัศน์ ซึ่งจะออกให้สำหรับสถานที่ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวิดิทัศน์แต่ละแห่งใบอนุญาตทั้ง 2 ประเภทนี้ มีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

โดยการขออนุญาต เพื่อต่อใบอนุญาตประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์ และใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวิดิทัศน์ต้องยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

พระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวิดิทัศน์ด้วย

การประกอบกิจการภาพยนตร์และวิดิทัศน์

1) การประกอบกิจการภาพยนตร์

การประกอบกิจการภาพยนตร์ ตาม พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวิดิทัศน์ พ .ศ.2551 มีดังต่อไปนี้

1. การสร้างภาพยนตร์

2. การนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์

3. การส่งภาพยนตร์ออกไปนอกราชอาณาจักร

4. การประกอบกิจการโรงภาพยนตร์

5. ระบบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

(1) การสร้างภาพยนตร์

ในการสร้างภาพยนตร์นั้นจะต้องเป็นภาพยนตร์ที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคง และเกียรติภูมิของประเทศไทย ซึ่งรวมถึงการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักรด้วย

การสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักรมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักรที่ต้องขออนุญาต และการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักรที่ไม่ต้องขออนุญาต

(2) การนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ในราชอาณาจักร ภาพยนตร์ที่จะนำออกเผยแพร่ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ภาพยนตร์ที่ไม่ต้องผ่านระบบการตรวจพิจารณา และภาพยนตร์ที่ต้องผ่านระบบการตรวจพิจารณา และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ทั้งนี้มีภาพยนตร์บางลักษณะที่ไม่ต้องผ่านระบบการตรวจพิจารณา หากนำออกฉายเป็นการทั่วไป ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร นำออกฉายทางสื่อประเภทอื่น หรือนำออกให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ก็จะต้องผ่านระบบการตรวจพิจารณา

(3) การส่งภาพยนตร์ออกไปนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551 ได้บัญญัติว่า ห้ามผู้ใดส่งภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

ยกเว้น ภาพยนตร์ดังต่อไปนี้ ที่สามารถส่งออกไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่ต้องได้รับอนุญาต ตามความในมาตรา 35

(4) การประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ การประกอบกิจการ โรงภาพยนตร์จะอยู่ในส่วนที่ 2 การขอใบอนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์

(5) ระบบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ในการสร้างภาพยนตร์ การนำภาพยนตร์ออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณา และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์อาจมีคณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยแต่ละคณะให้ประกอบด้วยบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ

ทั้งนี้การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์มีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.2551

ลักษณะความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ มี 2 ส่วน คือ ลักษณะความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการภาพยนตร์ และลักษณะความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการวีดิทัศน์

2) ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการภาพยนตร์

ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการภาพยนตร์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 กรณี

(1) ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการภาพยนตร์ที่ไม่มีใบอนุญาต

1. ประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ โดยทำเป็นธุรกิจหรือ ได้รับประโยชน์ตอบแทนและไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามมาตรา 37 วรรคหนึ่ง

2. ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน และไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามมาตรา 38 วรรคหนึ่ง

ทั้งนี้ รวมถึงการประกอบกิจการระหว่างถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต โดยความผิดตามข้อ 1 และ 2 ตามมาตรา 79 จะมีอัตราโทษตามมาตรา 79 คือ ปรับตั้งแต่ 200,000–1,000,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 10,000 บาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืน

(2) ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการภาพยนตร์กรณีมีใบอนุญาตแล้ว

1. หากมีการตรวจพบภายหลังว่าผู้ประกอบการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการขอใบอนุญาต ตามมาตรา 39 จะมีโทษตามมาตรา 70 คือ การสั่งเพิกถอนใบอนุญาตโดยนายทะเบียน

2. ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์ และผู้ประกอบการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย ภาพยนตร์ ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการ ตามมาตรา 41

3. หากใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือบกร่องในสาระสำคัญและไม่แจ้งต่อนายทะเบียน หรือยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ทราบ ตามมาตรา 42

4. ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์ไม่แจ้งประเภทประเภทภาพยนตร์แต่ละเรื่องที่น่าออกฉายไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ชัดเจนในบริเวณโรงภาพยนตร์ ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่ง

โดยความผิดตามข้อ 2, 3 และ 4 จะมีโทษ ตามมาตรา 69 และ 74 คือ นายทะเบียนสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ปฏิบัติตามจะมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาทต่อวัน ตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

หมายเหตุ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครองตามที่นายทะเบียนกำหนดกำหนดตามมาตรา 68 หรือ 69 ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 72

หากผู้รับใบอนุญาตผู้ใดถูกลงโทษปรับทางปกครองตามมาตรา 68 หรือ 79 และจงใจหรือเจตนากระทำความผิดที่ถูกลงโทษปรับทางปกครองซ้ำอีก ให้นำนายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใบอนุญาตของผู้อนุญาตดังกล่าว แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 73

(3) ความผิดและโทษเกี่ยวกับการสร้าง เผยแพร่ ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์

1. สร้างภาพยนตร์ที่มีลักษณะบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน น หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติภูมิของประเทศไทย ตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง
2. เผยแพร่ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร ตามมาตรา 26(7)
โดยความผิดข้อ 1 และ 2 จะมีโทษตามมาตรา 77 คือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3. ดำเนินการสร้างไม่ตรงตามบทภาพยนตร์และเค้าโครงตลอดจนเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตจะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 76 คือ ปรับไม่เกิน 500,000 บาท
4. ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ที่ไม่ผ่านการตรวจพิจารณาและไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง
5. ส่งภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามมาตรา 34 วรรคหนึ่ง
โดยความผิดข้อ 4 และ 5 จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 78 คือ ปรับตั้งแต่ 200,000–1,000,000 บาท
6. ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ประเภทที่ ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ดู เว้นแต่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตามมาตรา 26(6) ให้แก่ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ตามมาตรา 45 จะมีอัตราโทษตามมาตรา 80 คือปรับตั้งแต่ 20,000-100,000 บาท

(4) ความผิดและโทษเกี่ยวกับการฉายภาพยนตร์

1. ผู้ประกอบการมิได้ซึ่งภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสาระไม่ตรงกับภาพยนตร์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ และได้รับอนุญาต หรือฉายภาพยนตร์ที่ไม่มีเครื่องหมายการอนุญาตประเภทภาพยนตร์ และหมายเลขรหัส เพื่อนำออก กระจายให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย ตามมาตรา 43

2. ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปในโรงภาพยนตร์ระหว่างที่ทำการฉายภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีดู เว้นแต่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส ตามมาตรา 44 วรรคสอง

3. ฉายภาพยนตร์ประเภทอื่นนอกเหนือจากภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไปในสถานที่ที่บุคคลทั่วไปสามารถดูได้ตามมาตรา 46

โดยความผิดข้อ 1, 2 และ 3 จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 80 และ 81 คือปรับตั้งแต่ 20,000-100,000 บาท

4. ฉายภาพยนตร์ที่ไม่ผ่านการตรวจพิจารณาและไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง

5. ฉายภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป และห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีดูทางโทรทัศน์นอกเวลาที่คณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 28 วรรคสอง

โดยความผิดข้อ 4 และ 5 จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 78 คือ ปรับตั้งแต่ 200,000-1,000,000 บาท

6. ฉายภาพยนตร์ไทยน้อยกว่าสัดส่วนที่คณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 9(5) จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 68 และ 74 คือ ปรับตามที่นายทะเบียนกลางกำหนด ไม่เกิน 300,000 บาท

หมายเหตุ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครองตามที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 68 หรือ 69 ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 72

หากผู้รับใบอนุญาตผู้ใดถูกลงโทษปรับทางปกครอง ตามมาตรา 68 หรือ 69 และจงใจ หรือเจตนากระทำความผิดที่ถูกลงโทษปรับทางปกครองซ้ำอีก ให้นายทะเบียนมีอำนาจ

ตั้งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ของผู้รับใบอนุญาตดังกล่าว แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 73

3) ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการวิดิทัศน์

ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการวิดิทัศน์ ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และ วิดิทัศน์ พ.ศ.2551 มี 2 ลักษณะ คือ

1. ความผิดและโทษเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบกิจการวิดิทัศน์

(1) หากมีการตรวจพบภายหลังว่าผู้ประกอบการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามในการขอใบอนุญาต ตามมาตรา 39 จะมีโทษตามมาตรา 70 คือ การตั้งเพิกถอนใบอนุญาต โดยนายทะเบียน

(2) ผู้ประกอบกิจการวิดิทัศน์ไม่แสดงใบอนุญาต ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานประกอบการ ตามมาตรา 41

(3) หากใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือบกพร่องในสาระสำคัญและไม่แจ้งต่อ นายทะเบียนหรือยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ทราบ ตามมาตรา 42

โดยความผิดตามข้อ 2 และ 3 จะมีโทษ ตามมาตรา 69 และ 74 คือ นายทะเบียนสั่ง ให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน และแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่ปฏิบัติตามจะมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน

2. ความผิดและโทษเกี่ยวกับการประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์ และการนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวิดิทัศน์

(1) ประกอบกิจการวิดิทัศน์โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 53 วรรคหนึ่ง หรือ ระหว่างถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา 82

(2) ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวิดิทัศน์โดยทำเป็นธุรกิจ หรือ ได้รับประโยชน์ตอบแทน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามมาตรา 54 วรรคหนึ่ง

โดยความผิดตามข้อ 1 และ 2 จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 82 คือ ปรับตั้งแต่ 100,000-500,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 10,000 บาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืน

(3) ประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์นอกวัน เวลา และฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ กำหนดในกฎ กระทรวง ตามมาตรา 59

(4) ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการร้านวิดิทัศน์ และกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือ จำหน่ายภาพยนตร์และวิดิทัศน์ในสถานที่เดียวกันต้องแยกพื้นที่ในการให้บริการออกจากกัน ตาม มาตรา 60

โดยความผิดตามข้อ 3 และ 4 จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 71 คือ ให้นายทะเบียนสั่งพักใช้ใบอนุญาตไม่เกินครั้งละ 90 วัน หากมีการฝ่าฝืนอีกให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

(5) ผู้ประกอบการที่ส่งนิติทัศน์ที่สร้างขึ้นในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และนิติทัศน์ ตามมาตรา 49 วรรคหนึ่ง ซึ่งจะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 78 คือ ปรับตั้งแต่ 200,000-1,000,000 บาท

(6) ผู้ประกอบกิจการมีไว้ซึ่งนิติทัศน์ที่มีลักษณะไม่ตรงกับนิติทัศน์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และนิติทัศน์ และไม่มีการแสดงเครื่องหมายการอนุญาต และหมายเลขรหัส เพื่อนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย ตามมาตรา 58 จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 80 คือ ปรับตั้งแต่ 20,000-100,000 บาท

(7) ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายนิติทัศน์ในราชอาณาจักร โดยไม่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และนิติทัศน์ และไม่ได้รับ อนุญาต ตามมาตรา 47 วรรคหนึ่ง จะมีอัตราโทษ ตามมาตรา 81 คือ ปรับตั้งแต่ 20,000-100,000 บาท (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2551, หน้า 43-99)

คุณสมบัติพิเศษของกฎหมายในแต่ละประเทศประการหนึ่ง คือ มีลักษณะของการบังคับใช้เฉพาะภายในแต่ละประเทศ ซึ่งถึงแม้กรณีจะได้มีการทำการตกลงระหว่างประเทศในเรื่องดังกล่าวไว้ในสนธิสัญญาหรืออนุสัญญาที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ แล้วก็ตาม เช่น อนุสัญญากรุงเบอร์ลิน แต่อย่างไรก็ตามการบังคับใช้และการทำให้หลักเกณฑ์การคุ้มครองลิขสิทธิ์ดังกล่าวมีความเป็นสากลหรือความมีมาตรฐานเป็นอันหนึ่งอันเดียว ทั่วโลกตามสนธิสัญญา หรืออนุสัญญาดังกล่าวก็ยังไม่มีความสมบูรณ์เต็มที่ เนื่องจากผลของข้อตกลงดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายลิขสิทธิ์ในบางเรื่อง และบังคับเฉพาะประเทศสมาชิกเท่านั้น กรณีความแตกต่างของกฎหมายภายในของแต่ละประเทศในบางเรื่องจึงยังคงปรากฏ อยู่ จำเป็นจะต้องเรียนรู้ถึงขอบเขตเงื่อนไขการให้ความคุ้มครองการได้มาซึ่งลิขสิทธิ์รวมถึงอายุแห่งการคุ้มครองของงานในแต่ละประเทศ เพื่อให้เกิดความคุ้มครองงานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

แม้ว่าประเทศไทยยังไม่ได้เป็นภาคีของสนธิสัญญาทั้งสองฉบับ แต่สนธิสัญญานี้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยในอนาคตอันใกล้ การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยจึงควรเป็นไปอย่างรอบคอบ โดยไม่ควรคำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของสิทธิหรือปัจเจกชนแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่พึงระลึกเสมอว่าวัตถุประสงค์อันแท้จริงของกฎหมายลิขสิทธิ์คือผลประโยชน์โดยรวมของสาธารณชนกฎหมายลิขสิทธิ์จึงเป็นเพียงเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าหมายอันแท้จริงเท่านั้น

การล่งสิทธิในกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับโครงสร้างความคิดเปรียบเทียบ กฎหมายไทยและกฎหมายฝรั่งเศส

มุมมองกฎหมายเปรียบเทียบดา มกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทย และประมวล
กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศฝรั่งเศสในข้อความคิดพื้นฐานและธรรมชาติของ
กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา โดยวิเคราะห์โครงสร้างความคิดตามกฎหมายที่ใช้อยู่เดิมเพื่อ
ศึกษาถึงองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในของการล่งสิทธิในกฏหมายทรัพย์สินทาง
ปัญญาทุกประเภท

การวิเคราะห์เปรียบเทียบขององค์ประกอบภายนอกนั้น หมายถึง การได้ศึกษาเปรียบเทียบ
การกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นการละเมิดไม่ว่าจะเป็นการผลิต การใช้ การจำหน่ายจ่ายโอนใน
รูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ได้มีหลักในการแบ่งแยกการกระทำต่าง ๆ เป็น 3 ลักษณะตามทฤษฎีกฎหมาย
ภาคพื้นยุโรป กล่าวคือ

1. การล่งสิทธิขั้นต้น หรือ ความผิดที่ได้ก่อให้เกิดการปลอมแปลง (La contrefaçon
Vita operis)

2. ความผิดขั้นกลาง หรือ ความผิดที่ได้ทำให้สินค้าปลอมแปลงถูกปล่อยออกไปสู่
สาธารณะ (La contrefaçon ergatio operis)

3. การล่งสิทธิขั้นปลาย หรือ การล่งสิทธิโดยการใช้ (La contrefaçon usus operis)
ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบภายในของความรับผิดในการล่งสิทธิขั้นต้น ได้
แยกออกเป็น 2 ประเด็น กล่าวคือ ความรับผิดทางแพ่งในฐานะส่วนหนึ่งของความรับผิดทางอาญา
ซึ่งได้แก่ การพิจารณา ที่องค์ประกอบภายในในการกระทำความผิดทางอาญาเป็นหลัก โดยรวมไป
ถึงองค์ประกอบภายในทางแพ่งด้วยถ้าเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกันในคดีเดียวกัน และการพิจารณา
องค์ประกอบภายในของความรับผิดทางแพ่งอย่างเป็นเอกเทศในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินคดีอาญาใน
ประเด็นเดียวกัน หรือ โจทก์เลือกดำเนินคดีแพ่งอย่างเดียว

บทความดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างโดยการนำกฎหมาย
ของทั้งสองประเทศในระบบเดียวกันมาเปรียบเทียบกัน อีกทั้งข้อเด่นและข้อด้อยในระบบกฎหมาย
ทั้งสองยังนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายไทยต่อไปด้วย

เนื่องจากความน่าสนใจของประวัติศาสตร์และระบบประมวลกฎหมายทรัพย์สินทาง
ปัญญาของประเทศฝรั่งเศสอันเกี่ยวเนื่องด้วยหลักกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่จัดระบบกฎหมาย
ดังกล่าวเป็นหมวดหมู่และบังคับใช้ได้อย่างเป็นเอกภาพในประมวลเดียวกัน ในบทความนี้ผู้เขียน
ขอนำเสนอมุมมองของกฎหมายเปรียบเทียบในเชิง ทฤษฎีกฎหมายและกฎหมายที่บังคับใช้อยู่เป็น

ตัวบทกฎหมาย เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างขององค์ประกอบความรับผิดในการล่วงสิทธิในกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้เห็นภาพรวมและลักษณะร่วมกันของทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภท และลักษณะที่แตกต่างกันในธรรมชาติของกฎหมายแต่ละเรื่อง โดยแยกโครงสร้างตามกฎหมายออกเป็น

1) องค์ประกอบภายนอก หรือองค์ประกอบด้านการกระทำหรือพฤติกรรมที่เป็นการล่วงสิทธิ ซึ่งต้องพบกับความยากในการหาลักษณะร่วมกันของทรัพย์สินทางปัญญาเพราะแต่ละประเภทมีลักษณะขององค์ประกอบภายนอกของความผิดที่แตกต่างกันออกไป

2) องค์ประกอบภายใน หรือประเด็นในเรื่องของเจตนาทั้งในทางแพ่งและอาญาเพื่อชี้ให้เห็นปัญหาบางประเด็นเมื่อปรับใช้ “หลักการดำเนินคดีร่วมกันทั้งกฎหมายแพ่งและอาญา” ของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

1. องค์ประกอบภายนอก หรือองค์ประกอบด้านการกระทำหรือพฤติกรรมที่เป็นการล่วงสิทธิ

ถ้าการล่วงสิทธิในกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (Infringement) ได้บัญญัติห้ามการกระทำต่าง ๆ ที่หลากหลายเราสามารถแบ่งประเด็นที่ทำให้ความเป็นเอกภาพในการปรับใช้กฎหมายออกได้เป็น

- 1) ปัญหาที่ความหลากหลายของประเภททรัพย์สินทางปัญญา
- 2) ปัญหาของความหลากหลายของการกระทำ หรือพฤติกรรมที่ล่วงสิทธิต่อกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

การกระทำที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทของทรัพย์สินทางปัญญาเหล่านี้สามารถแยกแยะ โครงสร้างและแบ่งการกระทำที่ถือเป็นการล่วงสิทธิตามหลักกฎหมายภาคพื้นยุโรป ออกเป็นกลุ่มที่ทำหน้าที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

- 1) การล่วงสิทธิแบบ *Vita operis* คือการกระทำที่เป็นการก่อให้เกิดหรือสร้างและการควบคุมการมีอยู่ของทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การผลิต การนำเข้าในดินแดนและการครอบครอง
- 2) การล่วงสิทธิแบบ *Erogatio operis* คือการกระทำที่เป็นการทำให้สินค้าปลอมแปลงแพร่กระจายออกไปสู่สาธารณะ หรือการจำหน่ายไปซึ่งสินค้าปลอมแปลง
- 3) การล่วงสิทธิแบบ *Usus operis* คือการกระทำที่ถือว่าเป็นการใช้สินค้าดังกล่าว การล่วงสิทธิขั้นต้นหรือความผิดที่ได้ก่อให้เกิดการปลอมแปลง (*La contrefaçon Vita operis*)

เมื่อเราวิเคราะห์คำศัพท์ลาตินคำว่า “Vita operi” หมายถึง ความมีอยู่ หรือ การเกิดขึ้นของงาน ดังนั้น การล่วงสิทธิแบบแรกนี้คือการควบคุมความมีอยู่ หรือ การเกิดขึ้นของการกระทำ อันเป็นการล่วงสิทธิภายในขอบเขตแดนที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ การควบคุมเช่นนี้เป็นการยับยั้งการกระทำก่อนที่จะเกิดความเสียหายในรูปแบบอื่น ๆ กล่าว คือ การควบคุมไม่ให้มีการละเมิดดังกล่าวเกิดขึ้น เช่น การยับยั้งไม่ให้มีการผลิตสินค้าปลอมแปลง

สามารถแย่งประเภทของการล่วงสิทธิแบบแรกได้ดังต่อไปนี้

1) การกระทำที่เป็นการก่อให้เกิดหรือทำให้สิ่งสร้างสรรค์ทางปัญญาเกิดขึ้นเป็นรูปร่าง โดยมีขอบด้วยกฎหมาย เช่น การผลิต (กรณีสิทธิบัตรและกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช) การทำซ้ำ (กรณีของลิขสิทธิ์) การปลอม (กรณีของเครื่องหมายการค้า)

2) การกระทำอันเป็นการที่ทำให้สิ่งสร้างสรรค์ทางปัญญาเข้ามาอยู่ในเขตแดนที่ต้องห้ามตามกฎหมาย เช่น การนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยปราศจากความยินยอมของเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาหรือขัดต่อกฎหมาย

3) การครอบครองซึ่งสิ่งสร้างสรรค์ทางปัญญาที่ได้มาโดยมีขอบด้วยกฎหมาย เราจัดให้การกระทำดังกล่าวอยู่ในรูปแบบของการล่วงสิทธิแบบแรกก็ด้วยเหตุผลที่เป็นสิทธิโดยชอบของผู้ทรงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าว ที่จะควบคุมปริมาณ สินค้าในเขตแดนที่ตนกำหนด การห้ามการครอบครองจึงเป็นการแทรกแซงในส่วนบนของการล่วงสิทธิก่อนที่สินค้าปลอมแปลงจะนำไปสู่การล่วงสิทธิแบบที่สองหรือการล่วงสิทธิโดยการจำหน่าย

4) การก่อให้เกิดหรือสร้างสรรค์งาน

เมื่อพิจารณาคำว่า “การก่อให้เกิด” หมายถึง การทำให้เป็น รูปร่างในเชิงวัตถุ เช่น การปลอมอย่างชัดเจน หรือ การเลียนเครื่องหมายการค้า การผลิตในเรื่องของสิทธิบัตรและกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช การทำซ้ำงานอันมีลิขสิทธิ์ การก่อให้เกิดถือว่าเป็นการล่วงสิทธิโดยสมบูรณ์ในตัวเอง โดยถือเป็นการล่วงสิทธิในขั้นเบื้องต้น

การทำให้เป็นรูปร่างอาจไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นสำหรับการละเมิดเสมอไป เช่น การขายหรือเสนอขายสินค้าปลอมแปลง ตามกฎหมายแพ่งฝรั่งเศสแม้จะยังไม่มีการผลิตตัวสินค้าปลอมดังกล่าว ก็ถือว่าเป็นการล่วงสิทธิตั้งแต่ที่คู่สัญญาและคำสนองต้องตรงกันอันเกิดเป็นสัญญาแล้ว

การก่อให้เกิดหรือการสร้างสรรค์ดังกล่าวสามารถแบ่งตามลักษณะของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาได้ดังต่อไปนี้

การปลอมแปลงอย่างชัดเจนหรือการผลิต (ในความหมายอย่างแคบ)

ในกรณีของสิทธิบัตร กฎหมายคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ และกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช ตามหลักกฎหมายฝรั่งเศส การปลอมแปลงอย่าง ชัดแจ้งเป็นความรับผิดชอบในตัวเอง โดยไม่ต้องไปพิจารณาว่า เป็นการนำไปใช้เพื่อการค้าหรือมีการใช้งานในตัวทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวมาก่อนหรือไม่ถึงจะเป็นการล่วงสิทธิ เพียงพบว่ามีกรปลอมแปลงอย่างชัดแจ้งเกิดขึ้นย่อมมีความรับผิดชอบทันที เช่น การปลอมในกรณีของเครื่องหมายการค้าหรือการผลิตในกรณีของสิทธิบัตร และกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช

เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทย เช่น กฎหมายสิทธิบัตร การผลิตเป็นความผิดฐานละเมิดก็ต่อเมื่อเป็นผลิตจนถึงขั้นตอนสุดท้าย (Final step) กล่าวคือ ถ้าเป็นการประดิษฐ์ได้มีการนำเอาสาระสำคัญในการสิทธิบัตรของผู้อื่นมาลอกเลียนแบบและอยู่ในขั้นตอนสุดท้ายที่สามารถใช้งานสิ่งประดิษฐ์ดังกล่าวได้ทันทีที่ทำงานขั้นตอนดังกล่าว ดังนั้นการเตรียมการผลิตจึงไม่มีความผิดฐานนี้ เช่น ก เตรียมการผลิตวันที่ 10 มกราคม ต่อมาวันที่ 10 มีนาคม สิทธิบัตรของนาย ข ดังกล่าวได้หมดอายุลง ต่อมาวันที่ 11 มีนาคม นาย ก ได้เริ่มต้นผลิตย่อมไม่เป็นการละเมิดสิทธิบัตรของนาย ข เว้นแต่ การเตรียมที่เล็งเห็นผลได้ว่าสิ่งประดิษฐ์นั้นจะสำเร็จด้วยตัวของมันเอง เช่น กรณีของสารเคมีบางตัวที่เมื่อมีการผสมแล้วต้องทิ้งระยะเวลาให้สารดังกล่าวเกิดเป็นสารเคมีใหม่ขึ้น หรือในกรณีของจุลชีพที่โดยธรรมชาติสามารถขยายตัวแพร่พันธุ์ได้ด้วยตัวของมันเอง ผู้ปลอมแปลงเพียงแค่นำจุลชีพดัดแปลงพันธุกรรมดังกล่าวมาเก็บไว้ในจานเพาะเลี้ยงที่เหมาะสม จุลชีพดังกล่าวก็จะขยายพันธุ์โดยอัตโนมัติ หรือการนำสัตว์ดัดแปลงพันธุกรรมตัวผู้มาเลี้ยงรวมกับสัตว์อื่น ๆ ที่เป็นแม่พันธุ์ในฤดูผสมพันธุ์ แม้จะไม่ได้เป็นผู้ลงมือผสมพันธุ์เองก็ถือว่าได้ทำในขั้นตอนสุดท้ายแล้ว ซึ่งในความเห็นส่วนตัวน่าจะเป็นการล่วงสิทธิแล้ว

ในกรณีที่มีการผลิตไว้เพียงบางส่วนแล้ว การกระทำดังกล่าวจะเป็นการล่วงสิทธิในสิทธิบัตรก็ต่อเมื่อ สิ่งประดิษฐ์ดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้ทันทีหรือขึ้นส่วนดังกล่าวเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประดิษฐ์ ในความเห็นของอาจารย์ยรรยง พวงราช เห็นว่าลักษณะของการคุ้มครองสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีมากกว่าการคุ้มครองสิทธิบัตรกรรมวิธีเพราะในกรณีของเจ้าของสิทธิบัตรการประดิษฐ์นั้นมีสิทธิเด็ดขาดในการผลิตผลิตภัณฑ์ตามสิทธิบัตรนั้น และยังรวมถึงการใช้กรรมวิธีใด ๆ ที่ให้ผลออกมาเหมือนกับการประดิษฐ์ดังกล่าวด้วย ความเห็นนี้ได้รับการยืนยันจากคำพิพากษาฎีกาของไทยด้วย โดยให้พิจารณาที่ข้อถือสิทธิ กล่าวคือ ถ้าลักษณะทางเทคนิคของสิ่งประดิษฐ์เหมือนกันทุกประการ หรือแตกต่างกันเล็กน้อยก็ถือว่าได้ทำการละเมิดแล้ว

ในประเด็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นจากอุปกรณ์ที่ละเมิดสิทธิบัตรนั้นนักวิชาการบางท่านไม่ได้ห้าม ไปถึงผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้เครื่องมือตามสิทธิบัตรด้วย เช่น ก เป็นผู้ทรง

สิทธิบัตรเครื่องเย็บรองเท้า ข ได้ใช้เครื่องเย็บรองเท้าปลอมในการผลิตรองเท้า ดังนั้น รองเท้าที่ได้จากการผลิตดังกล่าวไม่เป็นสินค้าที่ละเมิดสิทธิบัตร ในทางตรงกันข้ามโดยความเห็นส่วนตัวแล้ว การใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสิทธิบัตรในกรณีที่มีผลต่อกระบวนการ ผลิตอย่างยิ่งยวดอันเป็นส่วนสำคัญต่อสิ่งประดิษฐ์ที่จะเกิดขึ้นนั้นย่อมเป็นละเมิด เช่น การใช้สารเคมีที่มีสิทธิบัตรอันเป็นส่วนสำคัญต่อการผลิตไปผลิตยางรถยนต์หรือกรณีของเครื่องจักรที่มีลักษณะพิเศษและมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการผลิต เพราะถ้าไม่มีการคุ้มครองในจุด นี้การคุ้มครองสิทธิบัตรก็ไม่มีประโยชน์อันใดต่อเจ้าของสิทธิบัตร อีกทั้งถ้าพิจารณาว่าไม่ควรคุ้มครองผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากเครื่องจักรดังกล่าวแล้ว เราก็ไม่อาจคุ้มครองกรรมวิธีการผลิตตามสิทธิบัตรดังกล่าวได้เลยเพราะเครื่องจักรดังกล่าวนี้เองที่เป็นตัวทำให้เกิดกรรมวิธีโดยการติดตั้งระบบของเจ้าของสิทธิบัตร อีกทั้งปริมาณการผลิตที่เกิดขึ้นมีความสำคัญต่อการกำหนดค่าเสียหายในทางแพ่งแก่ผู้ทรงสิทธิบัตรด้วย ถ้าไม่คุ้มครองไปถึงผลิตภัณฑ์ดังกล่าวย่อมไม่อาจกำหนดค่าเสียหายจากปริมาณการผลิตที่ละเมิดได้ คงกำหนดค่าเสียหายได้เพียงราคาของ ตัวเครื่องจักรอันมีสิทธิบัตรเท่านั้น ซึ่งแนวหลังนี้เป็นเช่นเดียวกับกฎหมายฝรั่งเศส

ยกเว้นในบางเรื่อง เช่น กรณีของกฎหมายลิขสิทธิ์ ตามประมวลกฎหมายฯ ของฝรั่งเศส ในส่วนที่เกี่ยวกับการดัดแปลง ต้องได้ความว่าการดัดแปลงดังกล่าวเพื่อผลประโยชน์ในทางการค้าด้วย ส่วนกรณีการทำซ้ำอันเป็นการปลอมแปลงอย่างชัดแจ้งนั้น กฎหมายไทยและกฎหมายฝรั่งเศสมีประเด็นที่น่าสังเกตคือ

1. การล่วงสิทธิในเรื่องของลิขสิทธิ์ไทยนั้นแบ่งออกเป็นการล่วงสิทธิขั้นต้น และขั้นรองซึ่งนำองค์ประกอบเรื่องเจตนามาพิจารณาความผิดในการล่วงสิทธิลำดับรองด้วย หลัก ดังกล่าวไม่ปรากฏหลักกฎหมายฝรั่งเศส

2. การทำซ้ำ หรือ ดัดแปลงงานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ ตามกฎหมายไทยต้องมีลักษณะ 2 ประการประกอบกัน กล่าวคือ มีการลอกเลียนงานดังกล่าวโดยศาลดูที่โอกาสของจำเลยในการเข้าถึงงานของโจทก์ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งมาก่อนและงานทั้งสองชิ้น มีความคล้ายคลึงในสาระสำคัญ กล่าวคือ ส่วนที่ลอกเลียนต้องเป็นส่วนสาระสำคัญของเนื้อหา ทั้งนี้ นิยามของคำว่า ทำซ้ำและดัดแปลงเป็นไปตามมาตรา 4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์และกรณีทำซ้ำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่างออกไปในกฎหมายฝรั่งเศสที่มีระเบียบวิธีเป็นขั้นตอนอย่างละเอียดเพราะประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่องานสร้างสรรค์ทางศิลปะ ดังนี้

ขั้นแรก ปรับใช้หลักเรื่อง “การชนกันทางความคิดโดยบังเอิญ ” (La notion de rencontre fortuite) และหลัก “แรงบันดาลใจจากแหล่งเดียวกัน ” (La notion de reminiscence) เพื่อ

ยกเว้นความรับผิดชอบเหล่าศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานมาจากแรงบันดาลใจเดียวกับและงานดังกล่าว บังเอิญคล้ายคลึงกันในส่วนประกอบของงานศิลปะ

ขั้นที่สอง ศาลจะใช้บทสันนิษฐานว่าในกรณีที่งานสองชิ้นมีความคล้ายคลึงกันด้านงาน ชื่นไหนมีชื่อเสียงมากกว่าน่าจะเป็นงานที่แท้จริง รัง แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการตรวจสอบ “องค์ประกอบที่มีลักษณะสำคัญของงานศิลปะ” และ

ขั้นที่สาม คือการใช้วิธีวิเคราะห์แบ่งแยกทางเทคนิคในเนื้อหาของงานโดยผู้เชี่ยวชาญ และ หลักเกณฑ์อื่น ๆ

3. การนำเข้า

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของฝรั่งเศสนั้น ในกรณีของสิทธิบัตร การนำเข้าจะมีความผิดต่อเมื่อ

1. การนำเข้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ที่ได้มาจากการล่องสิทธิ
2. การนำเข้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ที่ได้มาจากระบวนการผลิตตามกรรมวิธีที่มีขอบด้วย สิทธิและมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปจำหน่าย ใช้ เสนอขาย

แนววิชาการของนักกฎหมายไทย และฝรั่งเศส การล่องสิทธิด้วยการนำเข้าแตกต่าง จากการมีไว้เพื่อขายตรงที่ว่าการมีไว้เพื่อขายจะเป็นความรับผิดชอบต่อเมื่อ ผู้ที่มีผลิตภัณฑ์มี วัตถุประสงค์เพื่อนำมาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวออกแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ในขณะที่การ นำเข้าเป็นการละเมิดสิทธิทุกกรณีไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์หรือไม่ก็ตาม

อนึ่ง กฎหมายไทยไม่ได้บัญญัติถึงการส่งออก แต่น่าจะอยู่ในฐานความผิดเรื่องการ ขาย ในทางตรงกันข้าม การส่งสินค้าผ่านไปยังประเทศที่สาม (Transit) ไม่เป็นความผิดตาม กฎหมายไทย ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายฝรั่งเศสซึ่งเข้มงวดอย่างมากในเรื่องนี้ กล่าว ทั้งนี้ต่อมาใน ประเด็นดังกล่าวจากกฎหมายฝรั่งเศสซึ่งเข้มงวดอย่างมากในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ต่อมาในประเด็น ดังกล่าวได้เกิดปัญหาในกรณีของสิทธิบัตรเพราะว่าข้อบังคับของสหภาพยุโรป บัญญัติให้เป็นเรื่อง ของรัฐภาคีที่มีอิสระที่จะไปบัญญัติกฎหมายกันเป็นการภายในของรัฐ นั้น ๆ ว่า “การส่งผ่านสินค้า (Transit)” มีความรับผิดชอบตามกฎหมายหรือไม่ ถึงแม้จะได้มีการออกข้อบังคับแห่งสหภาพฉบับใหม่ ก็ไม่ได้มีการแก้ปัญหาในเรื่องการส่งผ่านสินค้า อันเนื่องจากว่าข้อบังคับดังกล่าวอันเกี่ยวกับ สิทธิบัตรบัญญัติให้เป็นเรื่องภายในของรัฐภาคีที่จะบัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐาน ล่องสิทธิด้วยหรือไม่ ดังนั้นในแต่ละรัฐภาคีอาจบัญญัติเอาไว้แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อ หลักการเคลื่อนไหวอย่างเสรีของสินค้าและบริการของตลาดร่วมสหภาพยุโรป

ส่วนกรณีของทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกันซึ่งบัญญัติให้การนำเข้าเป็นความรับผิดชอบที่ล่งสิทธิแต่มีประเด็นที่น่าสนใจว่าการล่งสิทธิในเรื่องของลิขสิทธิ์นั้นตามกฎหมายไทย และแนวคำพิพากษาฎีกาตัดสินว่าการนำเข้าที่เป็นความรับผิดชอบก็แต่เฉพาะเป็นการละเมิดลำดับรองที่ต้องพิจารณาเรื่องของเจตนาและการแสวงหากำไรด้วยดี จะมีความผิดตามกฎหมายไทย

ปัญหาในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นกับกฎหมายไทยก็คือ ไม่มีบทบัญญัติห้ามเกี่ยวกับ “การส่งผ่านสินค้า” (Transit) ทำให้สินค้าปลอมแปลงเพื่อเตรียมส่งผ่านไปยังประเทศที่สามไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร ซึ่งทำให้ต้องปรับใช้การ กระทำอื่น ๆ ที่เป็นการล่งสิทธิเพื่อตีความทดแทน เช่น คำว่า การครอบครอง หรือ การมีไว้เพื่อจำหน่าย ซึ่งในทางปฏิบัติย่อมยากแก่การตีความให้เกิดความชัดเจน ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ

3. การครอบครอง

การครอบครองก็เหมือนกับการผลิต และการนำเข้า กล่าวคือเป็นการล่งสิทธิก่อนที่จะนำไปสู่การล่งสิทธิขั้นที่สองโดยการนำสินค้าเข้าสู่ท้องตลาด การครอบครองเป็นการล่งสิทธิในตัวเองหรือเป็นการล่งสิทธิโดยชัดแจ้ง โดยไม่ต้องพิจารณาถึงการปล่อยสินค้าเข้าสู่ท้องตลาดหรือมีการใช้

กฎหมายฝรั่งเศส การล่งสิทธิประเภทนี้ถูกบัญญัติไว้ในมาตราต่าง ๆ กันไปในแต่ละประเภทของทรัพย์สินทางปัญญา แต่มีข้อสังเกตที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเภท กล่าวคือ ในกรณีของลิขสิทธิ์และกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชนั้นการครอบครองโดยปรกติหรือเพื่อการใช้ส่วนตัวไม่เป็นการล่งสิทธิ ส่วนการครอบครองสินค้าที่ละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า จะเป็นการกระทำที่ล่งสิทธิต่อเมื่อเป็นการครอบครองโดยปราศจากเหตุผลอันชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นโทษทางอาญา โดยแท้เช่นเดียวกับกฎหมายไทยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 275 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า มาตรา 110 แต่ทั้งนี้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 275 มีข้อจำกัดว่า มาตรา 110 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า โดยในกรณีของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า มาตรา 110 ได้เพิ่มฐานความผิด “มีไว้เพื่อจำหน่าย” ด้วยและบทห้ามดังกล่าวได้ขยายผลไปถึงเครื่องหมายบริการและเครื่องหมายร่วมด้วย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ถ้าโจทก์ดำเนินคดีเครื่องหมายบริการหรือเครื่องหมายร่วมหรือโจทก์ฟ้องคดีจำเลยโทษฐาน “มีไว้เพื่อจำหน่าย” โดยอ้างอิงเพียงประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 275 ย่อมไม่อาจดำเนินคดีกับผู้ครอบครองสินค้าปลอมแปลง

เครื่องหมายบริการดังกล่าว หรือ ผู้ที่มีสินค้าดังกล่าวไว้เพื่อจำหน่ายได้จึงต้องฟ้องโดยอ้างอิงมาตรา 110 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าประกอบไปด้วยเสมอมิฉะนั้นจะถูกลงโทษคดี

ส่วนในกรณีของสิทธิบัตร และกฎหมายคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ การกระทำที่เป็นการล่วงสิทธิต้องเป็นการครอบครองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าซึ่งกฎหมายไทยใช้คำว่า “มีไว้เพื่อขาย” หรือ Stock for sale ในภาษาอังกฤษซึ่งเป็นไปในแนวเดียวกับคำว่าครอบครองในกฎหมายฝรั่งเศสเพราะการครอบครองตามกฎหมายฝรั่งเศสจะเป็นการละเมิดก็ต่อเมื่อมีเจตนาเอาไปขายจึงจะมีความผิด

กฎหมายฝรั่งเศส กฎหมายคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ ได้ใช้คำในตัวของกฎหมายที่แตกต่างออกไปโดยใช้คำว่า “ส่งออก” แต่ทั้งนี้ในแนวทางทฤษฎีและทางปฏิบัติได้ปรับใช้กับการครอบครองด้วยโดยเหตุผลที่ว่า การส่งออกถูกพิจารณาเป็นการล่วงสิทธิด้วยเหตุเพราะเป็นการจำหน่ายจ่ายโอนและการครอบครองเพื่อส่งออกเป็นความรับผิดชอบเพราะเป็นการครอบครองเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า แต่ในเรื่องดังกล่าวตามกฎหมายไทย ผู้เขียนเห็นว่าคงปรับใช้เรื่องการล่วงสิทธิในสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ควบคู่ไปกับเรื่องการล่วงสิทธิในลิขสิทธิ์ขึ้นรอง เพื่อคุ้มครองงานออกแบบดังกล่าว

ความผิดขึ้นกลางหรือความผิดที่ได้ทำให้ สินค้าปลอมแปลงถูกปล่อยออกไปสู่สาธารณชน (La contrefaçon erogatio operis)

คำศัพท์ลาตินคำว่า “Erogatio” แปลว่า การทำให้ออกไป หรือ การปล่อยให้มี การจำหน่ายจ่ายโอน (Faire sortir pour distribuer) การกระทำดังกล่าวถือเป็นความรับผิดชอบขึ้นกลางต่อจากการก่อให้เกิด หรือ การผลิต นำเข้าและครอบครองเพราะถือว่าเป็นการทำให้การล่วงสิทธิแพร่กระจายสู่สาธารณชน ในทางทฤษฎีกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาได้แบ่งพฤติกรรมที่เป็นการล่วงสิทธิดังต่อไปนี้

1. การค้าขายจำหน่ายจ่ายโอน (La mise dans le commerce)

โดยหลักแล้ว เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้และหวงกันแก่บุคคลอื่น การกระทำเชิงพาณิชย์แก่ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นการล่วงสิทธิดังกล่าว นักวิชาการและนักกฎหมายภาคพื้นยุโรปตีความว่า การจำหน่ายคือการกระทำทุกอย่างที่นำมาไปสู่การนำสินค้าเข้าสู่วงจรธุรกิจ

ในกรณีของสิทธิบัตรการกระทำทุกอย่างที่ทำให้สินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเข้าสู่วงจรการค้าถือเป็นการกระทำเชิงพาณิชย์แก่ทรัพย์สินทางปัญญา

ความแตกต่างระหว่าง การเสนอ หรือ การกระทำใด ๆ หรือการเตรียมการใด ๆ ทุกอย่างเพื่อการออกจำหน่าย และ การจำหน่าย ก็คือการกระทำแบบแรกเป็นการล่วงสิทธิแบบขั้นต้น ส่วนการกระทำอันหลังเป็นการล่วงสิทธิแบบขั้นกลาง โดยที่การเสนอหรือการกระทำใด ๆ หรือการเตรียมการใด ๆ ทุกอย่างเพื่อการออกจำหน่ายถือเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายแล้วแม้จะยังมิได้มีการผลิตเกิดขึ้น เช่น มีการตกลงกันเพื่อจะจำหน่ายสินค้าปลอมแปลง แม้จะยังมิได้มีการผลิตสินค้าดังกล่าวออกมาจริง ๆ ดังนั้นจึงเป็นการก่อความเสียหายก่อนที่จะไปสู่กระบวนการจำหน่ายจ่ายโอนจึงเป็นการล่วงสิทธิแบบแรก

การเสนอขายเป็นความผิดในตัวเอง แม้ว่าจะยังมิได้มีการทำสัญญาซื้อขายกันก็ตาม โดยไม่ต้องพิจารณาเรื่อง คำเสนอ คำสนอง ด้วย หรือ แม้แต่จะยังมิได้มีการผลิตแต่ได้เสนอขายสินค้ากันไปแล้วก็ย่อมเป็นการล่วงสิทธิในสิทธิบัตร การเสนอขายต้องมีการวางขายไม่จำเป็นที่จะทำเฉพาะในที่สาธารณะเพราะแม้แต่การขายในแคตตาล็อก อินเทอร์เน็ต ก็น่าจะเข้าข่ายเพราะควรที่จะตีความกว้างให้ครอบคลุม ในขณะที่แนววิชาการของไทยนั้น ท่านอาจารย์บางท่านได้ให้ความเห็นว่า “บางประเทศไม่ถือว่าการเสนอขายเป็นละเมิดแต่เป็นการสนับสนุนการกระทำผิด (Contributory infringement) แต่ปรากฏชัดว่าได้ส่งสินค้าในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน ไปด้วยกับการ โฆษณา หรือ เชิญชวนให้ซื้อสินค้าก็ควรเป็นความผิดฐานเสนอขาย”

ส่วนการขายผลิตภัณฑ์ที่มีสิทธิบัตรตามกฎหมายไทยนั้นย่อมมีขึ้นเมื่อมีสัญญาซื้อขายกันทั้งนี้ไม่ต้องพิจารณาถึงเวลาที่จะมีการส่งมอบผลิตภัณฑ์ในภายหลัง แต่ทั้งนี้ต้องตีความคำว่า “การนำเข้าสู่วงจรรพาณิชย์” (Mise dans le commerce) ในกฎหมายฝรั่งเศสเพราะคำ ดังกล่าวน่าจะกว้างกว่าคำว่า “ขาย” ในกฎหมายไทยเพราะกฎหมายไทยให้พิจารณาที่การ โอนกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ถ้ากฎหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องใดเกี่ยวกับการ โอนกรรมสิทธิ์ยอมเข้าข่ายการขาย เช่น แลกเปลี่ยน เสนอเช่าซื้อ ในขณะที่คำว่า “การนำเข้าสู่วงจรรพาณิชย์” (Mise dans le commerce) นั้นไม่ได้จำกัดเพียงการ โอนกรรมสิทธิ์เท่านั้นแต่รวมถึงการกระทำทุกอย่างที่ทำให้สินค้าดังกล่าวเข้าสู่วงการค้าซึ่งน่าจะตีความได้กว้างขวาง

ในกรณีเครื่องหมายการค้า และกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช ตามกฎหมายฝรั่งเศสนั้น การเสนอขายและการขายถือเป็นการกระทำเชิงพาณิชย์แก่ทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นการล่วงสิทธิ การเสนอที่จะเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องเป็นการเสนอที่อยู่ถึงขั้นตอนสุดท้ายก่อนตกลงกันเป็นนิติกรรม ถ้าเพียงแต่การเสนอเพื่อที่จะเจรจากันในเบื้องต้น (Entamer des pourparlers) ก็ยังไม่อยู่ในความหมายการตีความดังกล่าว การเสนอขาย อาจถือว่าเป็น “การใช้” ที่ต้องห้ามตามนัยของ

กฎหมายเครื่องหมายการค้าด้วย ดังนั้น เมื่อตีความคำว่า การใช้โดยขยายความหมายว่า การเสนอขาย เป็นการใช้เครื่องหมายโดยมิชอบด้วยซึ่งเป็นความรับผิดชอบอีกส่วนหนึ่งได้

เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายไทยในเรื่องดังกล่าว พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าและตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ให้คำนิยามของคำว่า “จำหน่าย หรือเสนอจำหน่าย” คงมีใช้แต่คำว่า “การลงขาย” ซึ่งอยู่นอกขอบเขตของการล่วงสิทธิที่ผู้เขียนวิเคราะห์ ดังนั้น การตีความจึงต้องอาศัยคำนิยามในพระราชบัญญัติต่าง ๆ ในฐานะกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งเมื่อในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ ก็ไม่ได้ให้นิยามเอาไว้เช่นเดียวกัน จึงต้องพิจารณาจากกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง เช่น ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้า พุทธศักราช... มาตรา 4 เพราะมีความใกล้เคียงต่อเครื่องหมายการค้าที่สุด ได้ให้คำนิยามไว้ดังต่อไปนี้ “จำหน่าย” หมายความว่า รวมถึง ให้เช่า ให้เช่าซื้อ และการมิไว้เพื่อจำหน่ายเพื่อประโยชน์ในทางการค้าด้วย และอาจารย์บางท่านเห็นว่าน่าจะรวมถึงการให้หรือ แลกเปลี่ยนด้วยไม่เฉพาะการขายเท่านั้น ซึ่งเป็นไปในแนวทางที่ตรงกันข้ามกับการใช้สิทธิในมาตรา 271 ตามประมวลกฎหมายอาญาที่กฎหมายกำหนดเฉพาะการขายเท่านั้น ไม่รวมถึงแลกเปลี่ยน หรือ จำนำ

ประเด็นถัดมา คือ การจำหน่ายในความหมายของลิขสิทธิ์ฝรั่งเศส หรือ การเผยแพร่ งานลิขสิทธิ์สู่สาธารณชน ถ้าการจำหน่ายจ่ายโอนหรือ การขาย เป็นการล่วงสิทธิทางตรง การเผยแพร่งานสู่สาธารณชน เป็นการสื่อสารเผยแพร่งานอันเป็นการล่วงสิทธิทางอ้อม การล่วงสิทธิทางตรงในกฎหมายลิขสิทธิ์ตามมาตราต่าง ๆ ได้ใช้คำที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสรุปได้ว่าหมายถึงการขาย การให้เช่าและการเสนอขาย ส่วนการล่วงสิทธิทางอ้อมคือการจำหน่ายจ่ายโอนวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งก็หมายถึงการเผยแพร่งานลิขสิทธิ์ของไทยดังนี้คือ

- 1) ขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ เพื่อหากำไร
- 2) แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของเพื่อหากำไร
- 3) เผยแพร่งานอันมีลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาตและเผยแพร่งานอันมี

ลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชนโดยหากำไร (ทั้งนี้ นิยามของคำว่า “เผยแพร่งาน ” เป็นไปตามมาตรา 4 พระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ ส่วนคำว่า สาธารณชน ไม่มีบทวิเคราะห์ศัพท์กำหนดไว้ แต่มีคำพิพากษา กำหนดไว้บ้าง เช่น การที่จำเลยนำงานของโจทก์ออกไปพิมพ์และนำออกจำหน่ายถือเป็นการเผยแพร่สู่สาธารณชน และจำเลยจัดทำป้ายโฆษณา รวมถึงป้ายและนำไปติดตั้งโฆษณาตามสถานที่ต่าง ๆ รวมถึงแห่ง จึงเป็นการดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์และนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน)

4) การจัดให้ประชาชนฟังและชมงานแพร่เสียง แพร่ภาพโดยเรียกเก็บเงิน หรือผลประโยชน์อื่นในทางการค้าเป็นค่าตอบแทน เช่น เจ้าของเครื่องรับโทรทัศน์เรียกเก็บเงินค่าชมรายการถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาเพิ่มเติมจากค่าบริการร้านอาหาร

5) นำสิ่งบันเทิงเสียงการแสดงซึ่งได้นำออกเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าแล้วหรือนำสำเนาของงานนั้นไปแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรงไม่จ่ายค่าตอบแทน ที่เป็นธรรมเนียมแก่นักแสดง

2. การส่งออก (L'exportation)

คำศัพท์คำว่า “การส่งออก” ในภาษาฝรั่งเศส นั้นหมายถึง การกระทำทุกกิจกรรมที่มีการขนส่งและหรือจำหน่ายไปสู่รัฐอื่น โดยผลิตผลที่ได้ภายในรัฐหนึ่ง ถือเป็นการล่วงสิทธิ แบบที่สองหรือชั้นกลาง เพราะถือว่าเป็นการล่วงสิทธิแก่เจ้าของในการควบคุมจัดจำหน่ายสินค้าเพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการขยายไปสู่เขตแดนของรัฐอื่น ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งออกมีปรากฏในกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภท โดยที่กฎหมายเครื่องหมายการค้า กฎหมายคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์และลิขสิทธิ์ตีความผ่านคำว่า “การจำหน่าย” ในตัวบทกฎหมาย แต่ในส่วนของกฎหมายสิทธิบัตรและคุ้มครองพันธุ์พืชตีความรับผิดชอบดังกล่าวผ่านคำว่า “การเสนอขาย หรือการขาย” อันเนื่องมาจากไม่มีกฎหมายบัญญัติคุ้มครองเอาไว้โดยตรง เรื่องดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกับกฎหมายไทยเพราะกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทยส่วนใหญ่ไม่มีการบัญญัติโทษ หรือความรับผิดชอบแห่งสำหรับการส่งออกโดยตรง ยกเว้นกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชในมาตรา 33 และ 47 ดังนั้นในกรณีของทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่นอาจใช้การตีความคำว่า “การมีไว้เพื่อขาย” เพื่อทดแทนการตีความในเรื่องที่กล่าวมา

การล่วงสิทธิชั้นปลายหรือการล่วงสิทธิโดยการใช้ (La contrefaçon usus operis)

คำศัพท์ลาตินคำว่า “usus” แปลตรงกับคำว่า “การใช้” ในภาษาไทย การล่วงสิทธิประเภทดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการล่วงสิทธิในชั้นปลายหลังจากมีการผลิตและจำหน่ายการใช้ที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาเป็นการล่วงสิทธิที่ปรากฏในทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภทเพียงแต่ใช้คำที่แตกต่างกันออกไปกล่าวคือ

การใช้อันเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายในกรณีของกฎหมายสิทธิบัตร มี 3 ประเภท กล่าวคือ

- 1) ห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสิทธิบัตร
- 2) ห้ามใช้กรรมวิธีที่มีสิทธิบัตร
- 3) ห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากกรรมวิธีที่มีสิทธิบัตร

ปัญหาเกิดขึ้นในกรณีที่สามคือ ห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากวิธีที่มีสิทธิบัตรเพราะถือว่าเป็นการล่วงสิทธิแบบแรก คือ การผลิตและในขณะเดียวกันก็เป็นการล่วงสิทธิโดยการใช้ด้วย จึงเกิดปัญหาในทางปฏิบัติเมื่อต้องตีความ การใช้ที่เป็นการต้องห้ามต้องเป็นการใช้ในเชิงพาณิชย์ด้วย จึงเป็นการล่วงสิทธิซึ่งในความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน เรื่องดังกล่าวน่าจะได้รับการปรับใช้ในกฎหมายไทยด้วยถึงแม้บทบัญญัติในเรื่องการล่วงสิทธิในสิทธิบัตรจะไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนเพราะการใช้ถ้ามีวัตถุประสงค์แตกต่างจากประโยชน์ใช้สอยปกติของผลิตภัณฑ์ก็ไม่ใช่การล่วงสิทธิ ส่วนการล่วงสิทธิโดยการใช้กรรมวิธีการผลิต ต้องปรากฏว่าได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนของกรรมวิธีที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน การทำนิติกรรมต่าง ๆ ตามกฎหมายไทยที่ไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์ เช่น สัญญาเช่าทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 537 และสัญญาเช่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 640 แต่อาจเป็นการละเมิดโดยการใช้

2. องค์ประกอบภายในของความรับผิดในการล่วงสิทธิ

โดยหลักทางทฤษฎีกฎหมายทั้งกฎหมายฝรั่งเศสและกฎหมายไทยนั้น ความรับผิดทางอาญาต้องเป็นเรื่องที่มีกฎหมายรับรองไว้ว่าการนั้นเป็นความผิดตามหลักเรื่อง “ไม่มีกฎหมายไม่มีโทษ” ในขณะที่ความผิดในทางแพ่งเป็นเรื่องการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น เจตนาอันเป็นองค์ประกอบภายในจึงไม่มีความสำคัญเท่ากับทางอาญา

หลักกฎหมายฝรั่งเศสในเรื่องของความเป็นเอกภาพในการดำเนินคดี หรือ การดำเนินคดีแยกกันระหว่างทางแพ่งและอาญานั้น ต้องพิจารณาเป็น 2 ประเด็น

- 1) กรณีที่เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญาข้อเท็จจริงในคดีผูกพันกัน ถ้าการดำเนินคดีส่วนอาญาไม่สำเร็จ คดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวข้องด้วยย่อมไม่อาจดำเนินคดีได้อีก
- 2) ในกรณีที่คดีแพ่งและคดีอาญาไม่มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน ผลของคดีแพ่งย่อมไม่ต้องผูกพันกับคดีอาญา

ความรับผิดทางแพ่งในฐานะส่วนหนึ่งของความรับผิดทางอาญา องค์ประกอบภายในการกระทำผิดทางอาญา

ตามหลักกฎหมายฝรั่งเศสนั้นในกรณีที่เริ่มดำเนินคดีอาญาเป็นคดีหลักแล้วโจทก์ได้ฟ้องคดีแพ่งด้วย คดีแพ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาอันต้องถือข้อเท็จจริงและผลแห่งคดีตามกัน ซึ่งโจทก์ต้องสืบให้ครบองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายอาญากำหนดเพราะวัตถุประสงค์ในการลงโทษทางอาญาต่างจากทางแพ่งที่ต้องการเพียงการเยียวยาความเสียหายนั้น

ดังเช่นกรณีของกฎหมายสิทธิบัตร กฎหมายการออกแบบผลิตภัณฑ์และกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช การจะลงโทษทางอาญาแก่การล่วงสิทธิต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาอันเป็น

องค์ประกอบภายใน ส่วนกรณีกฎหมายลิขสิทธิ์ปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญา กับการลงโทษโดยเจตนาเพราะในตัว บทกฎหมาย ฉะนั้นไม่มีบัญญัติหลักดังกล่าวไว้ และในกรณีของเครื่องหมายการค้าก็เช่นเดียวกับลิขสิทธิ์ที่ต้องปรับใช้องค์ประกอบทางเจตนาในประมวลกฎหมายอาญากับความรับผิดทางอาญา ยกเว้นในส่วนของประมวลกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส (มาตรา L.716-10 d) ในกรณีของเครื่องหมายการค้าที่มีองค์ประกอบทางเจตนาชัดเจนในกรณีที่เป็นการกระทำผิดด้วยการช่วยเหลือหรือสนับสนุนและส่งมอบสินค้าแก่ผู้ละเมิดขั้นต้น ดังนั้นการกระทำดังกล่าวจะเป็นความผิดทางอาญาก็ต่อเมื่อมีเจตนาช่วยเหลือผู้กระทำผิดขั้นต้น

เมื่อโจทก์สืบครอบครององค์ประกอบความผิดทั้งภายนอกและภายในแล้วย่อมก่อให้เกิดสิทธิในการชดใช้ความผิดทางอาญาแก่ผู้เสียหาย ตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่าง ๆ เมื่อผู้เสียหายได้เรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายที่ศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส มาตรา 3 โจทก์สามารถฟ้อง คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องอาญาไปพร้อม ๆ กันในศาลเดียวกันก็ได้ซึ่งก็คือ ศาลที่ดำเนินคดีอาญาในเรื่องดังกล่าวผลแห่งคดีย่อมผูกพันกัน

ในทางตรงกันข้าม โจทก์อาจแยกฟ้องคดีแพ่งต่างหากออกจากคดีอาญาโดยการขอลอนคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องดังกล่าวออก (Mise en mouvement) หรือ ดำเนินแต่คดีแพ่งอย่างเดียวก็ได้ ในกรณีที่เลือกฟ้องแต่คดีแพ่งศาลจะไม่เอาเรื่องเจตนาภายในมาพิจารณาและปล่อยให้สืบเข้าองค์ประกอบทางแพ่งดังจะได้กล่าวต่อไป

องค์ประกอบภายในของความรับผิดทางแพ่ง

ตามหลักกฎหมายฝรั่งเศสนั้นองค์ประกอบภายนอกทางการกระทำในเรื่องของสิทธิบัตร และคุ้มครองพันธุ์พืช เหมือนกันทั้งทางแพ่งและอาญา ส่วนองค์ประกอบภายในนั้น ในทางแพ่งแล้วความไม่รู้ถึงการมีอยู่ของสิทธิบัตร และกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช หรือเจตนาสุจริตหรือไม่ ไม่ใช่ข้อแก้ตัวที่จะปฏิเสธว่าตนไม่ได้ทำการล่วงสิทธิเพราะกฎหมายสันนิษฐานในเบื้องต้นว่าทุกคนจะต้องรู้ถึงการมีอยู่ของสิทธิดังกล่าว แต่ก็มีประเด็นสำคัญมาเปรียบเทียบให้เห็นว่าหลักเรื่องความรับผิดตามกฎหมายสิทธิบัตรของฝรั่งเศสนั้นมีข้อดีกว่ากฎหมายไทยเช่นกัน ในเรื่องของการล่วงสิทธิในสิทธิบัตรนั้นกฎหมายฝรั่งเศสได้แบ่งเป็นการล่วงสิทธิขั้นต้น และการล่วงสิทธิขั้นรอง ตามมาตรา 615-1 ความผิดของพวกความผิดลำดับรอง เช่น ผู้ช่วยเหลือ หรือให้การสนับสนุนในการล่วงสิทธิด้วยการจัดหาสิ่งของหรืออุปกรณ์ในการผลิต (Fourniture des moyens) ต้องมีองค์ประกอบภายในคือ เจตนา หรือ การรู้ถึงเหตุโดยเห็นว่าเพียงแต่รู้ว่าสิ่งของอุปกรณ์เหล่านี้สามารถนำไปผลิตของปลอมได้ก็น่าจะมีความผิดแล้ว ในเรื่องดังกล่าว ศาสตราจารย์ A Metter ได้แยกขอบเขตของการรู้ (Connaissance) ที่ทำให้ผู้ล่วงสิทธิลำดับรองต้องรับผิดออกเป็นสองระดับคือ

1) การรู้โดยชัดแจ้ง (La connaissance en tant que telle) การรับรู้ในระดับนี้อาจเป็นกรณี ที่บุคคลเหล่านั้นได้รับจดหมายจากผู้ละเมิดให้มีการจัดแจงช่วยเหลือแก่ตนด้วยการส่งสินค้า อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตของปลอม เช่น การส่งจดหมายลงทะเบียนปิดผนึก (Mise en garde) จากผู้ทรงสิทธิบัตรให้แก่บุคคลเหล่านี้ทราบก็จะเพียงพอว่าเขาได้รู้ว่าใครเป็นเจ้าของที่แท้จริงอัน ทำให้ไม่อาจอ้างเหตุสุจริตมากว่าอ้างโต้แย้ง

2) การรู้โดยอนุมานได้ว่าบุคคลที่ถูกล่ามหนำจะได้อ่าน การรู้ในความหมายอย่างที่สองนี้ ได้จากข้อมูลหลายอย่างประกอบกัน เช่น การรับรู้ได้โดยอยู่ในวงการธุรกิจที่เกี่ยวข้อง (La connaissance du secteur considerere) หรือ การอ้างอิงเอกสารลายลักษณ์อักษรต่าง ๆ เช่น จดหมาย ติดต่อบริษัท การค้า สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าจำเลยมีเจตนาไม่สุจริต ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อ การของคุ้มครองชั่วคราวเพราะต้องการความรวดเร็ว โจทก์จึงต้องเสียเวลามาเพื่อ สืบให้ได้ตาม องค์ประกอบความผิด ในกรณีที่โจทก์สืบไม่ได้ว่าผู้ละเมิดลำดับรองได้รู้ถึงเหตุแห่งการละเมิด มีผล ทำให้ไม่สามารถขอคุ้มครองชั่วคราวในคดีได้ ในกรณีความผิดอันเนื่องจากการล่วงละเมิดสิทธิใน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาประเภทอื่น ๆ ถึงแม้ผู้กระทำผิดขั้นรองก็ไม่พิจารณาเรื่องเจตนา ภายในหรือการ “รู้ถึงเหตุ” มาพิจารณาเพื่อรับผิด ทำให้จำเลยในคดีรับผิดง่ายกว่าคดีสิทธิบัตร

ในเรื่องดังกล่าว หลักกฎหมายสิทธิบัตรของไทยนั้นไม่มีการกล่าวถึง การล่วงละเมิดโดย อ้อมเหมือนอย่างกฎหมายฝรั่งเศส (มาตรา 613-4 และ 615-14) ดังนั้น ถ้าจะต้องวินิจฉัยพิจารณาตาม พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พุทธศักราช 2522 มาตรา 36 ประกอบกับมาตรา 77 ตรี ผู้กระทำละเมิด สิทธิบัตรในทุกฐานความผิดจะต้องรับผิดโดยเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานผู้ผลิต หรือ ผู้ขาย ทั้งนี้ตามกฎหมายไทยในส่วนของความผิดทางแพ่งได้ปรับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและ พยานัย มาตรา 420 ประกอบกับพระราชบัญญัติสิทธิบัตร มาตรา 36 และมาตรา 77 ตรี ผู้ล่วงละเมิด ย่อมต้องรับผิดโดยไม่อาจอ้างเหตุสุจริตมาปฏิเสธความรับผิดได้เพราะสาธารณชนสามารถทราบถึง การมีอยู่ได้ตามหลักทะเบียน ความสุจริตเป็นเพียงส่วนที่ศาลนำไปกำหนดความหนักเบาของ ค่าเสียหาย ในส่วนของความรับผิดทางอาญาเช่นกันกฎหมายไทยได้ปรับใช้พระราชบัญญัติ สิทธิบัตร มาตรา 36 และมาตรา 85 ประกอบกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 , 84 และมาตรา 86 โดยไม่ได้แบ่งแยกความผิดของผู้กระทำผิดขั้นต้นและขั้นรองเหมือนกับกฎหมายฝรั่งเศสปัญหา ที่ตามมาเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของไทยก็คือ พระราชบัญญัติสิทธิบัตรไทยไม่พิจารณาถึง “รู้ ถึงเหตุ” มาปรับใช้ให้โจทก์สืบพยานวันแต่กรณีมาตรา 35 ทวิ ทำให้โจทก์สืบพยานได้ง่ายกว่าและมีประสิทธิภาพกว่ากฎหมายฝรั่งเศส ในทางปฏิบัติชี้ให้เห็นว่าทุกคดี โจทก์ต้องสืบถึงเจตนาของ จำเลย โดยจำเลยมักอ้างว่าไม่มีเจตนาเพราะไม่ทราบว่าสิทธิบัตรที่จดทะเบียนอยู่จริง

ส่วนเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์นั้น (En matiere de droit d'auteur) ในทางแพ่งไม่เอาเรื่องเจตนามาใช้กับเรื่องของกฎหมายลิขสิทธิ์ ยกตัวอย่างเช่นมีคำพิพากษาศาลฎีกาแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส ตัดสินว่าในคดีลิขสิทธิ์ ศาลพิจารณาให้จำเลยรับผิดชอบโดยไม่พิจารณาเจตนาอันเป็นองค์ประกอบภายในเลย สำหรับการกระทำล่วงสิทธิในลิขสิทธิ์ส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นการทำซ้ำ คัดแปลง เผยแพร่งานสู่สาธารณชน ฯลฯ ไม่เอาเรื่องเจตนาภายในมาพิจารณารับผิดในทางแพ่ง ในทางตรงกันข้าม การนำเข้าและส่งออกอันเป็นการล่วงสิทธิในกฎหมายลิขสิทธิ์จึงมีแต่โทษทางอาญาเท่านั้น โดยไม่มีความรับผิดชอบทางแพ่ง เพราะประมวลกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของฝรั่งเศส บัญญัติให้การนำเข้าส่งออกอยู่ในหมวดความรับผิดชอบทางอาญาเท่านั้นตามมาตรา L 335-2 การที่ไม่สืบถึงเจตนาอันเป็นองค์ประกอบภายในของโทษยอมทำให้ไม่อาจได้รับการเยียวยาความรับผิดชอบทางอาญา

ส่วนในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้นยอมต้องได้ความว่าจำเลยได้กระทำความผิดโดยมีเจตนาธรรมดาและเจตนาพิเศษด้วย ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเรื่องเจตนาตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทย เจตนาทั่วไป (มาตรา 59 ปอ.) อันเป็นองค์ประกอบภายในการล่วงสิทธิ นั้นมีที่เห็นเด่นชัดในการกระทำละเมิดขั้นรอง (มาตรา 31) โดยตัวบทบัญญัติว่า “ผู้ใดรู้อยู่แล้ว หรือมีเหตุอันควรรู้” ซึ่งการจะชี้ว่าจำเลยได้รู้หรือไม่ต้องดูตามข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป สังเกตว่าการที่กฎหมายบัญญัติว่า “ผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้” นั้นเป็นการบัญญัติออกมาโดยเกินความจำเป็น ทั้งนี้ ในเบื้องต้นคงได้ความว่าต้องการบัญญัติคำว่า “มีเหตุอันควรรู้” ขึ้นมาภายหลังเพื่อแก้ปัญหาการนำสืบแก่โจทก์ให้ง่ายแก่การพิสูจน์เจตนาจำเลยซึ่งก่อนหน้านั้นมีปัญหาค่อนข้างมาก แต่เมื่อมีการบัญญัติคำดังกล่าวขึ้นทำให้ทุกครั้งที่พิสูจน์เพียงได้ความว่าจำเลย “มีเหตุอันควรรู้” นั้นยอมได้ความว่าจำเลยได้ทำการล่วงสิทธิโดยมีพยานสืบไปถึงว่าจำเลย “ได้รู้อยู่แล้ว” อีกถ้อยคำดังกล่าวจึงไม่จำเป็นอีกในทางปฏิบัติเพราะการที่จำเลย “มีเหตุอันควรรู้” ถึงสิทธิที่มีอยู่ของโจทก์ยอมแสดงให้เห็นว่าจำเลย “ได้รู้อยู่แล้ว” ทุกกรณี

ส่วนเรื่องเจตนาพิเศษนั้นมีปรากฏในเรื่องดังจะกล่าวต่อไปนี้

- 1) การขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ เสนอให้เช่าซื้อ เพื่อหากำไร
- 2) แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของเพื่อหากำไร
- 3) นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อหากำไร

4) ในกรณีที่เป็นการงานแพร่เสียงแพร่ภาพ การจัดให้ประชาชนฟังและชมงานแพร่เสียงแพร่ภาพโดยเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อื่นในทางการค้าเป็นการตอบแทน ต้องได้ความว่าการกระทำดังกล่าวมีเจตนาเพื่อการค้าหรือแสวงหากำไรทางใดทางหนึ่งตอบแทนด้วย

การกระทำความผิดขึ้นรองตามมาตรา 31 นั้นไม่ได้จำกัดว่าผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นเจ้าของร้านเท่านั้น ลูกจ้างหรือใครก็ตามหากู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าสินค้านั้นละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่นแล้วยังนำมาขายหรือเสนอขายแก่ประชาชนเพื่อแสวงหากำไรย่อมเป็นการละเมิด (คำพิพากษาฎีกาที่ 994/2543)

ผู้เขียนเห็นว่า การนำโครงสร้างกฎหมายทั้งภายนอกและภายในของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของกฎหมายฝรั่งเศสและกฎหมายไทยมาเปรียบเทียบกัน ทำให้เราได้มองเห็นทั้งความเหมือนและความต่าง ความเด่นและความด้อยของระบบการคุ้มครองกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของทั้งสองประเทศ อีกทั้งมองเห็นข้อความคิดทฤษฎีพื้นฐานของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะเรื่องของโครงสร้างความรับผิดชอบของกฎหมายดังกล่าว ทั้งมุมที่กว้างและลึก โดยการเทียบเคียงกับกฎหมายฝรั่งเศสที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายของไทยต่อไปด้วย (ภูมินทร์ บุตรอินทร์, 2551, หน้า 464-499)

กฎหมายของประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบันเกี่ยวข้องกับกิจการภาพยนตร์

แม้ว่าในทางกรณนั้น รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์ยืนยันว่าใช้ระบบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยก็ตาม แต่ในทางข้อเท็จจริงแล้วการปกครองของรัฐบาลประเทศสิงคโปร์นั้นมีลักษณะโน้มเอียงไปในทางการปกครองแบบเบ็ดเสร็จ (Authoritarian System) อันมีผลจากการนำแนวคิดในลักษณะสังคมนิยม (Socialism) เข้ามาผสมผสานสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสิงคโปร์มีลักษณะเข้มงวดกว่าประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยโดยแท้

ภาพยนตร์นั้นเป็นสื่อ (Media) ประเภทหนึ่งที่มีผลกระทบอย่างมากต่อประชาชนทั้งในด้านความคิดทางการเมือง (Political Thinking) และมาตรฐานศีลธรรม (Moral Standard) การควบคุมภาพยนตร์โดยใช้มาตรการทางกฎหมาย (Legal Mechanism) จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์จึงออกกฎหมายต่าง ๆ เพื่อควบคุมภาพยนตร์ที่เผยแพร่ในประเทศไม่ว่าภาพยนตร์ดังกล่าวจะทำขึ้นภายในประเทศหรือต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ทางด้านการสื่อสารมีผลให้รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์นั้นมีแนวคิดที่จะเปิดเสรี (Liberalisation) สื่อสนเทศต่าง ๆ ซึ่ง

รวมถึงอุตสาหกรรมภาพยนตร์ภายในประเทศมากยิ่งขึ้นใน ค.ศ.2002 รัฐบาลสิงคโปร์จึงได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อเพื่อรองรับแนวคิดดังกล่าว โดยการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้มีผลให้การกำกับดูแลและส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศสิงคโปร์นั้นเปลี่ยนแนวทางไปเป็นอย่างมาก

1. กฎหมายของประเทศสิงคโปร์ในระดับพระราชบัญญัติ (Act Legislation) ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์และใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

จำนวน 4 ฉบับ ดังต่อไปนี้

1.1 กฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์ (Film Act)

Film Act เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมภาพยนตร์ในประเทศสิงคโปร์ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้ออกบังคับครั้งแรกในปี 1981 และได้รับการแก้ไขปรับปรุงสาระสำคัญของกฎหมายใน ค.ศ.1988 พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อยอีกหลายครั้งในระหว่าง ใน ค.ศ.1999 และ 2002 เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและคอมพิวเตอร์

กฎหมายฉบับนี้มีทั้งสิ้น 41 มาตรา โดยเนื้อหาของกฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญในการควบคุมภาพยนตร์ที่มีอยู่หรือที่เผยแพร่ในประเทศสิงคโปร์โดยใช้ระบบอนุญาตเป็นเครื่องมือทางกฎหมาย (Legal Mechanism) ในการควบคุมกิจการของผู้ประกอบธุรกิจนำเข้า ผลิต จำหน่าย แจกจ่าย หรือเผยแพร่ภาพยนตร์ โดยในการพิจารณาอนุญาตนั้น กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งอนุญาตการประกอบธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ทั้งนี้ คำสั่งดังกล่าวอาจมีเงื่อนไขประกอบด้วยก็ได้ และเจ้าหน้าที่สามารถกำหนดให้ผู้ขออนุญาตวางเงินประกันการปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวได้ด้วย หากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแล้ว ผู้รับใบอนุญาตอาจถูกริบเงินประกันและเพิกถอนใบอนุญาตพร้อมทั้งต้องรับโทษปรับหรือจำคุกตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาพยนตร์อีกด้วย นอกจากการควบคุมผู้ประกอบธุรกิจแล้ว กฎหมายภาพยนตร์ยังเป็นกฎหมายหลักในการกำหนดให้มีการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ที่จะนำเข้าหรือเผยแพร่ในประเทศสิงคโปร์ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการภาพยนตร์ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบเนื้อหาของภาพยนตร์ด้วยอีกทางหนึ่ง พร้อมทั้งกำหนดประเภทของภาพยนตร์และเงื่อนไขในการเผยแพร่อีกด้วย

สำหรับขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายนั้น กฎหมายภาพยนตร์มีขอบเขตการบังคับใช้ที่กว้างขวางครอบคลุมถึงทั้งภาพยนตร์และภาพเคลื่อนไหวทุกประเภทที่สามารถบันทึกและแสดงซ้ำในภายหลังได้ แต่อย่างไรก็ดี มาตรา 40 ของกฎหมายฉบับนี้ได้ยกเว้นมิให้ใช้บังคับแก่

1) ภาพยนตร์ที่ได้รับการอุดหนุนทางการจากรัฐบาลของประเทศสิงคโปร์

2) ภาพยนตร์ที่บุคคลจัดทำขึ้น โดยมีได้มุ่งหมายที่จะเผยแพร่หรือแจกจ่ายต่อสาธารณะ เช่น การบันทึกวีดีโอกิจกรรมของครอบครัวของบุคคล (Home Movie) เป็นต้น

3) ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นใหม่จากรายการโทรทัศน์ในประเทศและมีได้มุ่งหมายที่จะเผยแพร่หรือแจกจ่ายต่อสาธารณะ เช่น การบันทึกรายการโทรทัศน์ท้องถิ่นด้วยเครื่องบันทึก VDO หรือ CD เพื่อรับชมในภายหลัง เป็นต้น

4) ภาพยนตร์อื่น ๆ ที่ได้รับการยกเว้นโดยประกาศของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย โดยการยกเว้น รัฐมนตรีสามารถกำหนดโดยยกเว้นเป็นประเภท (Class) ของภาพยนตร์ได้

1.2 กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาสื่อ (Media Development Authority Act)

กฎหมายฉบับนี้ เป็นผลจากความพยายามของรัฐบาลสิงคโปร์ในการเปิดเสรี การสื่อสารและการกระจายเสียง แต่เดิมนี้นี้ประเทศสิงคโปร์มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม สื่อและตรวจพิจารณาภาพยนตร์ เช่น กระทรวงข้อมูลสื่อสารและศิลปะ (Ministry of Information ,Communication and Arts) คณะกรรมการภาพยนตร์ (Film Commission) ตามกฎหมายภาพยนตร์ และ Singapore Broadcasting Authority (SBA) ซึ่งเป็นองค์กรตามกฎหมายว่าด้วยการกระจายเสียง เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ใน ค.ศ.2002 รัฐบาลสิงคโปร์จึงออกกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาสื่อ สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้เป็นการรวบรวมหน่วยงานของรัฐที่มีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับสื่อต่าง ๆ เข้าด้วยกันและจัดตั้ง Media Development Authority ขึ้นเป็นองค์กรอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคล

1.3 กฎหมายว่าด้วยการกระจายเสียง (Broadcasting Act)

กฎหมายว่าด้วยการกระจายเสียงของประเทศสิงคโปร์นั้นเป็นกฎหมายที่มุ่งเน้น ถึงการควบคุมสื่อต่าง ๆ แต่เดิมนั้น Singapore Broadcasting Authority เป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ แต่เมื่อมีการปรับปรุงกฎหมายในปี 2001 และมีการจัดตั้ง Media Development Authority ขึ้นเพื่อเป็นองค์กรกลางในการกำกับดูแลสื่อต่าง ๆ ในประเทศสิงคโปร์ อำนาจหน้าที่ของ Singapore Broadcasting Authority ตามกฎหมายว่าด้วยการกระจายเสียงจึงถูกโอนไปให้ MDA โดยผลของกฎหมาย Media Development Authority Act

กฎหมายว่าด้วยการกระจายเสียงนี้มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 80 มาตรา สาระสำคัญของกฎหมายโดยส่วนใหญ่เป็นรายละเอียดขั้นตอนและหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตและการควบคุม สื่อประเภทต่าง ๆ ทุกชนิดในประเทศสิงคโปร์ซึ่งจะดำเนินการโดย MDA

สำหรับในส่วนภาพยนตร์นั้น มาตรา 18 แห่ง Broadcasting Act ได้ให้อำนาจ MDA ในการออกกฎหรือ Code of Practice ในส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาของรายการที่ถ่ายทอดผ่าน สื่อที่ได้รับอนุญาต อันมีผลให้การถ่ายทอดผ่านสื่อต่าง ๆ นอกเหนือจากการแสดงภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ โดยตรงจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหรือ Code of Practice ที่ใช้บังคับกับสื่อชนิดนั้น ๆ ด้วย

1.4 กฎหมายว่าด้วยการแสดงในที่สาธารณะ (Public Entertainment & Meeting Act)

กฎหมายว่าด้วยการแสดงในที่สาธารณะนั้นมีสาระสำคัญเป็นการควบคุมการแสดงต่อสาธารณะไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบของการเปิดแสดงดนตรี ละคร หรือภาพยนตร์ โดยผู้จัดให้มีการแสดงดังกล่าวจะต้องขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะจัดให้มีการแสดงต่อสาธารณะ โดยเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตไว้หรือกำหนดให้มีการวางประกันการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือเงื่อนไขการอนุญาต

แม้ว่ากฎหมายภาพยนตร์จะมีการควบคุมแสดงภาพยนตร์โดยใช้ระบบอนุญาตเช่นกัน แต่การขออนุญาตตามกฎหมายภาพยนตร์นั้นเป็นการขออนุญาตสำหรับผู้ประกอบธุรกิจฉายภาพยนตร์เป็นประจำเท่านั้น บุคคลธรรมดาหรือองค์กรที่มีได้ประกอบธุรกิจการฉายภาพยนตร์เป็นประจำแต่ประสงค์ที่จะจัดให้มีการแสดงภาพยนตร์เป็นครั้งคราวแล้ว บุคคลดังกล่าวจะต้องดำเนินการเพื่อขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย Public Entertainment and Meeting Act แทนการขออนุญาตตามกฎหมายภาพยนตร์ กรณีได้แก่สมาคมหรือสโมสรที่จัดให้มีการฉายภาพยนตร์ให้สมาชิกชมเป็นครั้งคราวโดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม เป็นต้น

2. การกีดกันและส่งเสริมกิจการภาพยนตร์

รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์ใช้มาตรการการควบคุมการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศไว้อย่างรัดกุมเช่นนี้มีผลให้การนำภาพยนตร์เข้า (Film Clearance) ในประเทศสิงคโปร์จึงเป็นไปด้วยความล่าช้า ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะของประเทศสิงคโปร์จึงนำระบบจดทะเบียนผู้นำเข้า (Registered Importers Scheme: RIS) มาใช้กับการนำเข้าภาพยนตร์ตั้งแต่ ธันวาคม 1997 อย่างไม่เป็นทางการ ภายใต้ระบบจดทะเบียนผู้นำเข้านั้น ผู้ประกอบธุรกิจนำเข้าภาพยนตร์ที่ได้รับอนุญาตสามารถที่จะดำเนินการตรวจสอบเนื้อหาของภาพยนตร์ที่ตนนำเข้าได้เอง (Self-Examination) โดยอาศัยแนวทางที่กำหนดไว้ในกฎการตรวจพิจารณาที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะ

2.1 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับกิจการภาพยนตร์

แนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบันนั้น องค์กรของรัฐได้ลดบทบาทในการควบคุมภาพยนตร์หรือสื่อต่าง ๆ ลงและให้องค์กรอิสระเข้ามาทำหน้าที่ในการตรวจพิจารณา และกำกับดูแลกิจการภาพยนตร์แทน นอกจากนี้ยังมีลักษณะเปิดกว้างให้ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางด้านนโยบายในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ด้วยอีกทางหนึ่งในรูปแบบของคณะกรรมการ (Advisory Committee)

2.1.1 Ministry of Information, Communication and Arts: MITA

ในประเทศสิงคโปร์นั้นกระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะ หรือ Ministry of Information, Communication and Arts เป็นหน่วยงานหลักของรัฐที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและพัฒนาการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์และ Internet รวมถึงสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เผยแพร่ในประเทศสิงคโปร์ด้วย

ในส่วนของภาพยนตร์นั้น กระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ของคณะกรรมการภาพยนตร์ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจของรัฐมนตรีประจำกระทรวงซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายภาพยนตร์ นอกจากนี้กระทรวงข้อมูลยังเป็นหน่วยงานผลักดันการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิจารณาภาพยนตร์อีกด้วย โดยการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการตรวจพิจารณาของสื่อ (Censorship Review Committee) ขึ้นใน ค.ศ.1991 เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและทบทวนกระบวนการตรวจพิจารณาสื่อต่าง ๆ

ในการตรวจสอบเนื้อหาของภาพยนตร์ตามกฎหมายภาพยนตร์นั้น ในปัจจุบันฝ่ายภาพยนตร์และสิ่งพิมพ์ (Film and Publication Department) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะได้ประกาศกำหนดแนวนโยบายในการกำหนดแนวทางตรวจพิจารณาเนื้อหาของภาพยนตร์ของคณะกรรมการภาพยนตร์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ไว้ดังนี้

ก) การตรวจพิจารณานั้นจะต้องคำนึงถึงชนิดถึงสื่อ (Medium) ที่ใช้เผยแพร่ด้วยเนื่องจากสื่อแต่ละสื่อมีผลกระทบต่อประชาชนแตกต่างกัน ดังนั้น แนวทางการพิจารณาจึงแตกต่างกันออกไป

ข) การตรวจพิจารณาเนื้อหาของภาพยนตร์หรือสื่อ อื่นใดที่มุ่งเผยแพร่แก่เด็กเยาวชนจะต้องมีความเข้มงวดมากกว่าปกติ

ค) การตรวจพิจารณาเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อที่แสดงในที่สาธารณะ เช่น ใบบิดประกาศ จะต้องมีความเข้มงวดมากกว่าปกติ เนื่องจากอาจถูกพบเห็นโดยผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจได้

ง) ในการตรวจพิจารณา ผู้ตรวจพิจารณาจะต้องคำนึงคุณค่าทางศิลปะและการศึกษาประกอบไปด้วยตามสมควร

จ) ในกรณีที่เนื้อหาใดเป็นข้อถกเถียงทั่วไป (Controversial) ผู้ตรวจพิจารณาควรที่จะให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณาด้วย

จากแนวโนบายนดังกล่าว กระทรวงข้อมูล สื่อสารและ ศิลปะ ได้อาศัยอำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา 41 ในการออกกฎกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจพิจารณาภาพยนตร์เพื่อให้คณะกรรมการภาพยนตร์และคณะกรรมการอุทธรณ์ใช้ในการตรวจพิจารณาเนื้อหาของภาพยนตร์ เพื่อให้คณะกรรมการภาพยนตร์และคณะกรรมการอุทธรณ์ใช้ในการตรวจพิจารณาเนื้อหาของภาพยนตร์ที่ จะเผยแพร่ในประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้ ในการกำหนดรายละเอียดของกฎดังกล่าว กระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะได้ตั้งคณะที่ปรึกษา (Advisory Committee) ขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ร่วมพิจารณาให้ความเห็นประกอบด้วยคณะที่ปรึกษาดังกล่าวประกอบไปด้วยกรรมการทั้งจากภาครัฐและเอกชนเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 75 คน โดยกรรมการจากภาคเอกชนเป็นตัวแทนของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศสิงคโปร์และมีอายุ อาชีพ วุฒิกการศึกษาและสถานะภาพการสมรสที่แตกต่างกันออกไป คณะกรรมการชุดนี้จึงสามารถสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนในประเทศสิงคโปร์ได้อย่างแท้จริง

2.1.2 Media Development Authority (MDA)

Media Development Authority หรือ MDA นั้นเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นใหม่เพื่อทำหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาสื่อต่าง ๆ อำนาจหน้าที่ที่สำคัญของ MDA ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย Media Development Corporation Act สามารถสรุปได้ดังนี้

ก) ออกใบอนุญาตและออกกฎเพื่อควบคุมการดำเนินงานของสื่อทุกชนิด
ข) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสื่อต่าง ๆ ในประเทศ
ค) จัดสรรคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์และวงจรรความถี่ที่ได้รับมอบจาก Info-Communication Development Authority ให้แก่สื่อต่าง ๆ

ง) กำกับดูแลการแพร่ภาพและเสียงต่อสาธารณะไม่ให้ขัดกับประโยชน์สาธารณะ ศิลธรรมและความสงบเรียบร้อยของประเทศ

จ) ศึกษาวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและกำกับดูแล

2.2 การควบคุมการผลิตภาพยนตร์ในประเทศ

การผลิตภาพยนตร์ในประเทศสิงคโปร์นั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ กฎหมายภาพยนตร์กำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปไว้ในมาตรา 6 โดยห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดผลิตภาพยนตร์ในประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนจะต้องรับโทษปรับไม่เกิน Singapore \$ 10,000 หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากกำหนดให้ผู้ผลิต ภาพยนตร์ต้องขออนุญาตแล้ว กฎหมายภาพยนตร์ยังคงมีมาตรการป้องกันมิให้มีการลักลอบผลิตภาพยนตร์เพิ่มเติมอีกด้วย โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรืออาคารซึ่งยินยอมให้ผู้ไม่มีใบอนุญาตผลิตภาพยนตร์ใช้สถานที่หรืออาคารของตนในการผลิตจะต้องรับโทษเช่นเดียวกับผู้ผลิตภาพยนตร์โดยไม่มีใบอนุญาต การกำหนดเช่นนี้มีผลให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองสถานที่จะต้องมีหน้าที่ตรวจสอบใบอนุญาตของผู้ทำการผลิตภาพยนตร์แทนเจ้าหน้าที่ อันเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่ในการสอดส่องดูแลมิให้มีการลักลอบผลิตภาพยนตร์

ในส่วนของผู้เจ้าของภาพยนตร์นั้น มาตรา 12 ของกฎหมายภาพยนตร์ กำหนดมาตรการไว้โดยเฉพาะด้วยเช่นกัน โดยกำหนดให้ผู้เจ้าของภาพยนตร์มีหน้าที่ในการนำภาพยนตร์ที่ผลิตภายในประเทศสิงคโปร์ไปเก็บรักษาไว้ในสถานที่ (Approved Warehouse) ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการภาพยนตร์ภายใน 7 วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการผลิต เพื่อรอการตรวจพิจารณาเนื้อหาของภาพยนตร์ดังกล่าวโดยคณะกรรมการภาพยนตร์ต่อไป เจ้าของภาพยนตร์ซึ่งไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของมาตรา 12 นี้จะต้องรับโทษปรับไม่เกิน Singapore \$ 5,000

สำหรับการขอใบอนุญาตผลิตภาพยนตร์นั้น มาตรา 7 แห่งกฎหมายภาพยนตร์เพียงแต่กำหนดให้ผู้ประสงค์จะทำ การผลิตภาพยนตร์ยื่นขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ในการพิจารณานั้นกฎหมายภาพยนตร์มิได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ไว้แต่อย่างใด เจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งอนุญาต ไม่อนุญาต หรืออนุญาตโดยมีเงื่อนไขประกอบด้วยก็ได้ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ยังมีอำนาจในการกำหนดระยะเวลาของใบอนุญาตได้ตามความเหมาะสม และหากเห็นสมควรเจ้าหน้าที่สามารถเรียกเก็บเงินเพื่อเป็นการประกันการปฏิบัติตามกฎหมายและเงื่อนไขการออกใบอนุญาตด้วยก็ได้

การที่กฎหมายภาพยนตร์กำหนดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ ของรัฐไว้อย่างกว้างขวางเช่นนี้เป็นผลจากระบบทางการปกครองแบบเบ็ดเสร็จ (Authoritarian System) องค์กรใด ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายได้ โดยคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีนั้นถือเป็นที่สุด

2.3 การควบคุมการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศ

กฎหมายของประเทศสิงคโปร์กำหนดควบคุมการนำเข้าภาพยนตร์ที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศไว้สองระดับ ในระดับแรกนั้นเป็นการควบคุมผู้ประกอบการนำเข้า (Importer) ภาพยนตร์ในประเทศสิงคโปร์ด้วยระบบใบอนุญาต โดยมาตรา 6 ของกฎหมายภาพยนตร์ กำหนดให้ผู้ประกอบการนำเข้าภาพยนตร์ในสิงคโปร์ทุกรายจะต้องมีใบอนุญาต พร้อมทั้งวางเงินประกันการปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตและกฎหมายภาพยนตร์ไว้เช่นเดียวกับผู้ผลิตภาพยนตร์ หากพบว่าผู้รับอนุญาตฝ่าฝืนเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือกฎหมายภาพยนตร์ แล้วเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักหรือเพิกถอนพร้อมริบเงินประกันได้ นอกจากนี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายภาพยนตร์โดยตรงแล้ว ผู้กระทำความผิดก็จะต้องรับโทษตามที่ระบุไว้ในกฎหมายภาพยนตร์อีกด้วย

การควบคุมในระดับต่อมาเป็นการควบคุมที่ตัวภาพยนตร์ที่นำเข้า มาในประเทศสิงคโปร์ โดยมาตรา 13 กำหนดให้ผู้นำเข้าจะต้องขออนุญาตคณะกรรมการภาพยนตร์ในการนำเข้าภาพยนตร์ทุกเรื่องก่อนที่จะนำภาพยนตร์ดังกล่าวหรือนำภาพยนตร์ที่นำเข้าออกจากท่าเรือ ท่าอากาศยาน หรือท่ารถ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้นำเข้าจะต้องนำภาพยนตร์ที่ได้รับอนุญาตไปเก็บรักษาไว้ในสถานที่ (Approved Warehouse) ที่คณะกรรมการภาพยนตร์กำหนดไว้ในทันทีอีกด้วย เพื่อรอส่งมอบให้คณะกรรมการภาพยนตร์ตรวจสอบเนื้อหาและจัดประเภทของภาพยนตร์ดังกล่าวก่อนที่จะอนุญาตให้นำภาพยนตร์ดังกล่าวออกแสดงหรือเผยแพร่ในประเทศสิงคโปร์ต่อไป

การที่รัฐบาลของประเทศสิงคโปร์ใช้มาตรการการควบคุมการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศไว้อย่างรัดกุมเช่นนี้มีผลให้การนำเข้าภาพยนตร์เข้า (Film Clearance) ในประเทศสิงคโปร์จึงเป็นไปด้วยความล่าช้า ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะของประเทศสิงคโปร์จึงนำระบบจดทะเบียนผู้นำเข้า (Registered Importers Scheme หรือ RIS) มาใช้กับการนำเข้าภาพยนตร์ตั้งแต่ ธันวาคม 1997 อย่างไม่เป็นทางการ ภายใต้ระบบจดทะเบียนผู้นำเข้านั้น ผู้ประกอบการนำเข้าภาพยนตร์ที่ได้รับอนุญาตสามารถที่จะดำเนินการตรวจสอบเนื้อหาของภาพยนตร์ ที่ตนนำเข้าได้เอง (Self-Examination) โดยอาศัยแนวทางที่กำหนดไว้ในกฎการตรวจพิจารณาที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะ

2.4 การควบคุมธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ภาพยนตร์

สำหรับธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ภาพยนตร์ นั้น กฎหมายภาพยนตร์ ของประเทศสิงคโปร์ กำหนดให้ผู้ประกอบการแจกจ่าย (Distribution) ภาพยนตร์จะต้องขอรับใบอนุญาต เช่นเดียวกับผู้ประกอบการนำเข้าหรือผู้ผลิตภาพยนตร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าการแจกจ่าย (Distribution) นั้นจะเป็นไปในรูปการขาย การแสดง หรือให้เช่าภาพยนตร์ก็ตาม

เช่นเดียวกับ การขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจผลิตหรือนำเข้าภาพยนตร์ เจ้าหน้าที่ผู้ ออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจแจกจ่ายภาพยนตร์สามารถกำหนดเงื่อนไขการออกใบอนุญาต อายุ ใบอนุญาตพร้อมทั้งเรียกเก็บเงินประกันการปฏิบัติตามกฎหมายและเงื่อนไขการออกใบอนุญาตด้วย ก็ได้

นอกจากนี้ ในการดำเนินธุรกิจ ให้เช่าภาพยนตร์ไม่ว่าจะในรูปแบบ (Format) ใด เช่น วีดีโอ ซีดี หรือฟิล์ม เป็นต้น ผู้ประกอบธุรกิจยังต้องจัดทำรายการรายละเอียดภาพยนตร์ที่ ครอบครอง และให้เช่าไว้ด้วยตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดไว้ใน Cinematograph Film Hire Duty Act, 1966 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมใน ค.ศ.2001 แม้ว่าข้อกำหนดให้จัดทำรายการบัญชีภาพยนตร์ตาม กฎหมายดังกล่าวจะกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเก็บภาษีอากรเท่านั้นก็ตาม แต่เจ้าหน้าที่ผู้มี หน้าที่ตรวจสอบอาจใช้รายการดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมิให้มีการประกอบธุรกิจให้ เช่าภาพยนตร์ที่ไม่ผ่านการตรวจพิจารณาด้วยก็ได้

2.5 การส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์

การส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศสิงคโปร์นั้นดำเนินการ โดยหน่วยงาน ของรัฐที่สำคัญ 2 หน่วยงาน คือ กระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะและ Media Development Corporation

มาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของกระทรวงข้อมูล สื่อสารและศิลปะนั้นมี ทั้งมาตรการทางการเงินและมาตรการทางบริหาร กล่าวคือ กระทรวงฯ ได้มีการจัดเงินอุดหนุน ให้แก่บุคคลทั่วไปเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผลิตภาพยนตร์ขึ้นในประเทศ อันเป็นการส่งเสริมศิลปะ ภาพยนตร์โดยตรงสำหรับมาตรการทางบริหารนั้น กระทรวงข้อมูลฯ มีความพยายามในการเปิดเสรี อุตสาหกรรมภาพยนตร์มากขึ้น โดยตลอด โดยการอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคเอกชนในการ ขอรับการตรวจพิจารณาภาพยนตร์อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการนำระบบ Class Clearance หรือ ระบบการให้อุญาตภาพยนตร์บางประเภทสามารถเผยแพร่ได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณา จากคณะกรรมการภาพยนตร์رابเท่าที่ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น ภาพยนตร์สารคดีหรือภาพยนตร์ข่าว เป็นต้น นอกจากนี้กระทรวงข้อมูลฯ ยังได้มีการตั้ง คณะกรรมการทบทวนการตรวจพิจารณาขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางปรับปรุง หลักเกณฑ์และกระบวนการตรวจพิจารณาภาพยนตร์มาตั้งแต่ ใน ค.ศ.1991 และได้มีการตั้ง กรรมการชุดใหม่ขึ้นเพื่อทบทวนความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบการตรวจพิจารณาอีกครั้งใน ค.ศ.2002

สำหรับ Media Development Authority: MDA นั้น เนื่องจากเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นใหม่ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2003 มาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในปัจจุบันจึงยังไม่ชัดเจนอย่างไรก็ดี Media Development Authority Act ได้กำหนดให้ MDA มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการพัฒนาสื่อและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงอุตสาหกรรมภาพยนตร์ด้วย

แม้ว่ากฎหมายของประเทศสิงคโปร์ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจองค์กรตามกฎหมายในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์และสื่อต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้ควบคุมสื่อต่าง ๆ มีลักษณะเข้มงวดอันเป็นผลมาจากระบบการปกครองประเทศของสิงคโปร์ที่ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากนัก แต่กฎหมายดังกล่าวโดยเฉพาะกฎหมายภาพยนตร์ (Film Act) มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องนับแต่ ใน ค.ศ.1991 ในลักษณะเปิดเสรี (Liberalisation) มาโดยตลอดอันเป็นผลจากความพยายามของรัฐบาลสิงคโปร์ในการปรับบทบาทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

แนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศสิงคโปร์ในปัจจุบันนั้น องค์กรของรัฐได้ลดบทบาทในการควบคุมภาพยนตร์หรือสื่อต่าง ๆ ลงและให้องค์กรอิสระเข้ามาทำหน้าที่ในการตรวจพิจารณาและกำกับดูแลกิจการภาพยนตร์แทน นอกจากนี้ยังมีลักษณะเปิดกว้าง ให้ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางด้านนโยบายในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ด้วยอีกทางหนึ่งในรูปแบบของคณะกรรมการ (Advisory Committee) นอกจากนี้ องค์กรที่เกี่ยวข้องได้พยายามใช้อำนาจทางบริหารแทนการใช้อำนาจตามกฎหมายในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์โดย ให้ผู้ประกอบการจัดทำหน้าที่ตรวจสอบภาพยนตร์ของตนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Self-Examination) โดยรัฐจะเข้ามตรวจสอบในบางกรณีเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินการยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี การที่ประเทศสิงคโปร์ประสบความสำเร็จในการนำใช้ระบบที่ให้เอกชนทำหน้าที่ตรวจสอบเอง (Self-Examination) มาใช้อย่างไม่เป็นทางการนั้นเป็นผลโดยตรงจากการที่กฎหมายของประเทศสิงคโปร์กำหนดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเรียกเก็บเงินประกันการดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขใบอนุญาตและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Security for Due Performance) เพิ่มเติมจากการกำหนดเหตุเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาตและโทษอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย โดยในการเรียกเก็บเงินประกันนั้นเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาออกใบอนุญาตมีอำนาจกำหนดวงเงินได้ตามความเหมาะสม ซึ่งอาจเป็นเงินจำนวนมากได้หากผู้ขออนุญาตมีพฤติกรรมที่ต้องสงสัยหรือมีประวัติการฝ่าฝืนกฎหมาย ระบบเงินประกันการดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขใบอนุญาต

และกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นมีผลให้ออกชนต้องใช้เวลาระมัดระวังอย่างสูงการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้ถูกริบเงินประกัน อันมีผลให้การบังคับใช้กฎหมายของประเทศสิงคโปร์นี้มีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์ในการออกกฎหมาย

กฎหมายภาพยนตร์ของประเทศไทย

ความหมายทั่วไปของคำว่า “ภาพยนตร์” ตามกฎหมายอังกฤษได้กำหนดไว้ในมาตรา 5(1) แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ แบบผลิตภัณฑ์ และสิทธิบัตร ค .ศ.1988 (Copyright, Designs and Patents Act, 1988) ว่าหมายถึง ภาพเคลื่อนไหวที่ด้บันทึกไว้ในวัสดุ ไม่ว่าจะในรูปแบบใดที่สามารถนำมาถ่ายทอดได้ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดก็ตาม

อย่างไรก็ตาม ความหมายของภาพยนตร์ที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นความหมายทั่วไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งไม่อาจนำมาใช้ในการพิจารณากำหนดขอบเขตของภาพยนตร์ที่จะ อยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายภาพยนตร์ได้ เนื่องจากการควบคุมภาพยนตร์ในประเทศไทยอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่ง ได้มีแยกวิธีการควบคุมภาพยนตร์ออกเป็นสามลักษณะ คือ การควบคุมวัสดุโทรทัศน์ (Video recording) การควบคุมโรงภาพยนตร์ (Cinema) และการควบคุมการเผยแพร่รายการทางวิทยุโทรทัศน์ (Television programme) ซึ่งกฎหมายควบคุมภาพยนตร์ในแต่ละลักษณะได้กำหนดขอบเขตของการควบคุมไว้แตกต่างกัน ดังนั้น การพิจารณาขอบเขตของภาพยนตร์ที่จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายจึงต้องพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายควบคุมภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง ซึ่งอาจแยกพิจารณาได้ 3 หัวข้อคือ

- 1) การควบคุมวัสดุโทรทัศน์ (Video recording)
- 2) การควบคุมโรงภาพยนตร์ Cinema)
- 3) การควบคุมการเผยแพร่รายการทางวิทยุโทรทัศน์ (Television programme)

1.1 การควบคุมวัสดุโทรทัศน์ (Video Recording)

พระราชบัญญัติวัสดุโทรทัศน์ ค .ศ.1984 (พุทธศักราช 2527) (Video Recording Act, 1984) เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อควบคุมวัสดุโทรทัศน์ บทบัญญัติของกฎหมายนี้ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า วัสดุโทรทัศน์ว่าหมายถึง แผ่นดิสก์ แถบแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่สามารถบันทึก ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีข้อมูลที่สามารถนำมาใช้เพื่อถ่ายทอดผลทางโทรทัศน์ได้ (Video work) คำว่า “ผลงานโทรทัศน์” หมายถึง ชุดภาพทั้งที่มีและไม่มีเสียงที่ถ่ายทอดผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในแผ่นดิสก์ แถบแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถบันทึกข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยการถ่ายทอนั้นจะต้องปรากฏเป็นภาพที่เคลื่อนไหว (Moving picture)

ในระยะแรก ความหมายของคำว่าวัสดุโทรทัศน์ตามบทบัญญัติของกฎหมายได้ระบุแต่เพียงแผ่นดิสก์และแถบแม่เหล็กเท่านั้น แต่ต่อมาการพัฒนาของระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้เพิ่มรูปแบบของวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ในการบันทึกภาพเคลื่อนไหว อันอาจเป็นเหตุที่จะนำไปสู่สภาพช่องว่างในกฎหมายที่เกิดจากการไม่สามารถควบคุมภาพยนตร์ที่ถูกบันทึกไว้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แผ่นดิสก์หรือแถบแม่เหล็กได้ใน ค.ศ.1994 (พุทธศักราช 2537) รัฐสภาจึงได้ตรากฎหมายแก้ไขนิยามของคำว่า “วัสดุโทรทัศน์” โดยกำหนดให้เพิ่มข้อความว่า “อุปกรณ์อื่นใดที่สามารถบันทึกข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้” เพื่อให้การควบคุมภาพเคลื่อนไหวที่ถูกบันทึกไว้สามารถครอบคลุมได้ถึงวัสดุทุกประเภทที่ใช้บันทึกอาจพัฒนาขึ้นในภายหลัง

ในการกำหนดขอบเขตของคำว่า วัสดุโทรทัศน์ มาตรา 22(2) ได้กำหนดหลักการตีความเพิ่มเติมไว้ว่าวัสดุโทรทัศน์ใดที่มีข้อมูลที่สามารถนำมาถ่ายทอดผลงานโทรทัศน์ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ถือว่าเป็นวัสดุโทรทัศน์ทั้งสิ้น แต่ผลงานโทรทัศน์ที่มีส่วนคัดย่อจากผลงานโทรทัศน์อื่น ไม่ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลงานโทรทัศน์อื่นนั้นและนอกจากนี้ ศาลได้เคยให้คำวินิจฉัยไว้ว่า ชุดภาพที่ผลิตขึ้นจากระบบคอมพิวเตอร์ (A series of computer images) ถ้ามีความยาวพอจนสามารถแสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องได้ก็ให้ถือว่าเป็นภาพเคลื่อนไหวด้วย และในการนี้การพิจารณาว่าสิ่งใด นั้นเป็นภาพเคลื่อนไหวหรือไม่นั้นไม่ควรคำนึงถึงความสั้นของระยะเวลาการแสดงผลภาพ

จากการพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายและคำพิพากษาที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า พระราชบัญญัติวัสดุโทรทัศน์ ค.ศ.1984 มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการเผยแพร่วัสดุที่ใช้บันทึกไม่ใช่ภาพเคลื่อนไหวที่ถูกบันทึกและได้กำหนดขอบเขตของการบังคับที่กว้างมาก ซึ่งครอบคลุมถึงการเผยแพร่วัสดุทุกประเภทที่ได้บันทึกภาพเคลื่อนไหวได้ไม่ว่าจะเป็นเทป ซีดี หรือ ระบบการเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ และไม่ว่าภาพเคลื่อนไหวดังกล่าวจะเป็นภาพที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นภาพที่ทำขึ้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หรือเป็นภาพเคลื่อนไหวที่มีระยะเวลาการฉายที่สั้นมากก็ตาม

1.2 การควบคุมโรงภาพยนตร์ (Cinema)

เนื่องจากกฎหมายอังกฤษได้จัดให้โรงภาพยนตร์อยู่แยกออกเป็นสองประเภท คือ โรงภาพยนตร์ธรรมดาและโรงภาพยนตร์ไปป์จึงอาจแยกการพิจารณาในเรื่องนี้ได้เป็นสองส่วน คือ (1) โรงภาพยนตร์ธรรมดา และ (2) โรงภาพยนตร์ไปป์

1.2.1 การควบคุมโรงภาพยนตร์ธรรมดาในประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโรงภาพยนตร์ ค.ศ.1985 (พุทธศักราช 2528) (Cinema Act 1985) ซึ่งกำหนดค่านิยามของคำว่า “การฉายภาพยนตร์” (Film exhibition) ว่าหมายถึง การฉายภาพเคลื่อนไหวโดย

วิธีการอื่นที่ไม่ใช่การรับคลื่นสัญญาณในเวลาทันที (Simultaneous reception) หรือเป็นการฉายรายการที่รวมอยู่ในการเสนอรายการตามพระราชบัญญัติวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ค .ศ. 1990 (พุทธศักราช 2533) (Broadcasting Act, 1990) และในการนี้ศาลได้เคยวินิจฉัยว่า การฉายภาพยนตร์ต่อผู้ที่มีความประสงค์จะซื้อขายหรือเช่าโดยไม่เปิดสาธารณะดูด้วยนั้น ไม่ให้ถือว่าเป็นการฉายตามความหมายในนิยามนี้ และการดำเนินกิจการวิดีโอเกมส์ (Video amusement game) ก็ไม่ให้ถือว่าเป็นการฉายภาพเคลื่อนไหวด้วย

1.2.2 โรงภาพยนตร์โป๊ (Sex cinema)

ส่วนการจัดตั้งโรงภาพยนตร์โป๊ ถือว่าเป็นการจัดตั้งสถานที่ทางเพศ (Sex establishment) ชนิดหนึ่งและเป็นข้อยกเว้นจากหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยการควบคุมโรงภาพยนตร์ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตต่างหากตามมาตรา 2 และตาราง 3 แห่งพระราชบัญญัติรัฐบาลท้องถิ่น (บทบัญญัติเบ็ดเตล็ด) ค.ศ.1982 (พุทธศักราช2525) (Local Government (Miscellaneous Provision) Act 1982) ซึ่งกำหนดเงื่อนไขของการให้อนุญาตไว้แตกต่างจากการให้อนุญาตโรงภาพยนตร์ทั่วไป

1.3 การควบคุมการเผยแพร่รายการทางวิทยุโทรทัศน์ (Television programme)

การเผยแพร่ทางวิทยุโทรทัศน์ในประเทศอังกฤษอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ค .ศ.1990 (พุทธศักราช 2533) และ 1996 (พุทธศักราช 2539) (Broadcasting Act 1990 and 1996) กฎหมายดังกล่าวได้ให้นิยามของคำว่า การเสนอรายการโทรทัศน์ (Television programme service) ว่าหมายถึงการเสนอรายการทางวิทยุโทรทัศน์ด้วยวิธีต่าง ๆ และคำว่ารายการ (Programme) หมายความว่ารวมถึงทุก ๆ อย่างที่นำเสนอในบริการดังกล่าว ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าขอบเขตของการควบคุมการเผยแพร่รายการทางวิทยุโทรทัศน์ครอบคลุมถึงละครซึ่งได้ผลิตขึ้นเพื่อนำออกเผยแพร่ทางโทรทัศน์หรือที่เรียกกันว่าละครโทรทัศน์ด้วย

การควบคุมวัสดุโทรทัศน์ (Video Recording)

การควบคุมการนำออกเผยแพร่ภาพยนตร์ทางวัสดุโทรทัศน์ในประเทศอังกฤษได้นำมาซึ่งการจัดประเภทของภาพยนตร์ (Classification) และกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ซึ่งได้บันทึกภาพยนตร์ในแต่ละประเภทไว้ กล่าวคือ กฎหมายได้กำหนดข้อห้ามบางประการสำหรับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ เช่น ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่ได้บันทึกภาพยนตร์ที่ไม่ได้รับใบรับรองการจัดประเภท ห้ามมิให้จำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์อายุที่กำหนด ห้ามมิให้จำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ในสถานที่นอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาตให้

จำหน่ายได้ และห้ามมิให้จำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่ไม่ได้ติดฉลากแสดงประเภทของภาพยนตร์บน วัสดุโทรทัศน์ที่นำมาจำหน่ายอย่างถูกต้อง

ในการนี้พระราชบัญญัติวัสดุโทรทัศน์ ค.ศ.1984 เป็นกฎหมายหลักซึ่งกำหนดโครงสร้าง ของระบบการควบคุมวัสดุโทรทัศน์ในประเทศอังกฤษ และโทษทางอาญาสำหรับการจำหน่ายวัสดุ โทรทัศน์อย่างไม่ถูกต้อง โดยมีวัตถุประสงค์ในการจำกัดขอบเขตของการแสดงหรือการกระตุ้นให้มีการ ร่วมทำกิจกรรมทางเพศหรือการใช้กำลังรุนแรง

ความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์

พระราชบัญญัติวัสดุโทรทัศน์ ค.ศ.1984 ได้กำหนดความผิดอาญาสำหรับการจำหน่าย วัสดุโทรทัศน์ คือ

- 1) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่ไม่มีใบรับรองการจัดประเภทจากคณะกรรมการจัด ประเภทภาพยนตร์
- 2) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- 3) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่จัดอยู่ในประเภทที่ต้องจำหน่ายในร้านขายของทางเพศ ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น
- 4) การฝ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับการติดฉลาก
- 5) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่มีเครื่องหมายแสดงข้อความเท็จเกี่ยวกับการจัด ประเภท

โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1) องค์ประกอบของความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์
- 2) ข้อยกเว้น
- 3) การบังคับใช้กฎหมาย

1. องค์ประกอบของความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์

(1) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่ไม่มีใบรับรองการจัดประเภทจากคณะกรรมการ จัดประเภทภาพยนตร์

มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติวัสดุโทรทัศน์ ค.ศ.1984 ได้กำหนดความผิดทาง อาญาสำหรับผู้ที่จำหน่ายหรือเสนอจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่มีผลงานโทรทัศน์ที่ยังไม่ได้รับ ใบรับรองการจัดประเภท เว้นแต่การจำหน่ายจะถือได้ว่าเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 3 (Exepected supply) หรือผลงานโทรทัศน์นั้นเป็นผลงานยกเว้นตามมาตรา 2 (Exepected work) หรือผู้ที่ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอ้างได้ว่า ตนมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผลงานโทรทัศน์เป็นผลงานยกเว้น

หรือการจำหน่ายเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น หรือการกระทำความผิดเกิดจา การกระทำหรือละ เว้นการกระทำของบุคคลอื่นและผู้ที่ถูกกล่าวหาได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเต็มที่ตามสมควรแล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของตนกระทำความผิด

นอกจากนี้ มาตรา 10 ได้กำหนดความผิดทางอาญาไว้สำหรับการมีไว้ใน ครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งวัสดุ โทรทัศน์ที่ไม่มีใบรับรองการจัดประเภท เว้นแต่การจำหน่ายนั้นถ้า เกิดขึ้นจริงจะถือได้ว่าเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น หรือผลงานโทรทัศน์ที่ครอบครองเป็นผลงาน ยกเว้นและผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติในมาตรานี้สามารถอ้างข้อแก้ตัวเดียวกับ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ได้ หรืออาจอ้างได้ว่าตนไม่มีเจตนาจะจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์จนกว่าผลงาน โทรทัศน์จะได้รับใบรับรองการจัดประเภทอย่างถูกต้อง

(2) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรา 11 ได้กำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการจำหน่ายหรือเสนอจะจำหน่าย วัสดุโทรทัศน์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าที่ได้กำหนดไว้ในใบรับรองการจัดประเภทของผลงาน โทรทัศน์ที่ได้บันทึกไว้ในวัสดุโทรทัศน์นั้นนอกจากจะเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น

ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติในมาตรานี้สามารถอ้างข้อแก้ตัว ได้ว่าตนไม่ทราบหรือไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าใบรับรองการจัดประเภทได้ระบุข้อความดังกล่าวไว้ หรือตนไม่ทราบ หรือไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลที่ได้จำหน่ายให้นั้นมีอายุต่ำกว่ากำหนด หรือ ตนมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการจำหน่ายนั้นเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น หรือการกระทำควา ผิด เกิดจากการกระทำหรือ ละเว้นการกระทำของบุคคลอื่นและตนได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเต็มที่ ตามสมควรแล้วเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของตนนั้นกระทำความผิด

(3) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่จัดอยู่ในประเภทที่ต้องจำหน่ายในร้านขายของ ทางเพศที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

มาตรา 12 ได้กำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการจำหน่าย เสนอจะจำหน่ายหรือ มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย วัสดุโทรทัศน์ที่ได้บันทึกผลงาน โทรทัศน์ที่มีใบรับรองจัดให้อยู่ใน ประเภท R 18 ในสถานที่อื่นนอกเหนือจากรายขายของทางเพศที่ได้รับอนุญาต (Licensed sex shop) นอกจากจะเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น

ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติในมาตรานี้สามารถอ้างข้อแก้ตัว ได้ว่า ตนไม่ทราบหรือไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าใบรับรองการจัดประเภทได้ระบุข้อความดังกล่าว ไว้ หรือตนมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าสถานที่จำหน่ายเป็น ร้านขายของทางเพศที่ได้รับอนุญาต หรือตน มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการจำหน่ายนั้นเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้นหรือการกระทำความผิดเกิด

จากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่นและตนได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเต็มที่ตามสมควรแล้วเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของตนนั้นกระทำความผิด

(4) การฝ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับการติดฉลาก

มาตรา 13 ได้กำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ซึ่งมิได้ติดฉลากอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เว้นแต่จะเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น

ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติในมาตรานี้สามารถอ้างข้อแก้ตัวได้ว่าตนมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการจำหน่ายนั้นเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น หรือตนไม่ทราบหรือไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าวัสดุโทรทัศน์หรือบรรจวัสดุโทรทัศน์ไม่ตรงตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการติดฉลาก หรือการกระทำความผิดเกิดจากการกระทำ หรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่นและตนได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเต็มที่ตามสมควรแล้วเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของตนนั้นกระทำความผิด

(5) การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่มีเครื่องหมายแสดงข้อความเท็จเกี่ยวกับการจัดประเภท

มาตรา 15(1) ได้กำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการจำหน่ายหรือเสนอจะจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่ได้บันทึกผลงานโทรทัศน์ที่ยังไม่ได้รับใบรับรองการจัดประเภท แต่ได้มีการติดฉลากบนวัสดุโทรทัศน์หรือบนห่อบรรจุวัสดุโทรทัศน์ว่าได้รับใบรับรองการจัดประเภทแล้วและที่ไม่ได้เป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น

ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัตินี้สามารถอ้างข้อแก้ตัวได้ว่า ตนมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการจำหน่ายนั้นเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น หรือตนไม่ทราบหรือไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าวัสดุโทรทัศน์หรือห่อบรรจุวัสดุโทรทัศน์มีเครื่องหมายดังกล่าว หรือการกระทำความผิดเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่นและตนได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเต็มที่ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของตนนั้นกระทำความผิด

ส่วนมาตรา 14(3) ได้กำหนดความผิดอาญาสำหรับการจำหน่ายหรือเสนอจะจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่มีเครื่องหมาย หรือได้มีการติดเครื่องหมายไว้บนห่อบรรจุวัสดุโทรทัศน์ซึ่งแสดงข้อความที่ไม่ตรงกับข้อความในใบรับรองการจัดประเภท และที่ไม่ได้เป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น

ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติในมาตรา 14(3) สามารถอ้างข้อแก้ตัวได้ว่า ตนมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการจำหน่ายนั้นเป็นการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้น หรือตนมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าใบรับรองมีข้อความเช่นนั้นจริง หรือตนไม่ทราบหรือไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าวัสดุ

โทรทัศน์ กล้อง หรือห่อบรรจุดังกล่าวไม่ตรงตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการติดฉลาก หรือการกระทำ ความผิดเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่นและตนได้ใช้ความระมัดระวังอย่าง เต็มที่ตามสมควรแล้วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของตนนั้นกระทำความผิด

ข้อยกเว้น

บทบัญญัติในพระราชบัญญัติวัสดุโทรทัศน์ ค .ศ.1984 ได้กำหนดข้อยกเว้นจาก ความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ไว้ 2 ประการ คือ

1. ผลงานโทรทัศน์ที่เป็นผลงานยกเว้น (Exempted work) ตามมาตรา 2 ซึ่งจะ ได้รับการยกเว้นจากความผิดตามมาตรา 9 และมาตรา 10 ว่าด้วยการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่ไม่มี ใบรับรองการจัดประเภทจากคณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์

2. การจำหน่ายที่ครอบคลุมประกอบของความผิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ แต่บทบัญญัติในมาตรา 3 ได้กำหนดให้การจำหน่ายดังกล่าวเป็นการจำหน่ายที่ได้รับการยกเว้นจาก ความผิด (Exempted supply)

สาระสำคัญของหลักยกเว้นทั้งสองข้ออาจสรุปได้ดังนี้

(1) ผลงานยกเว้น (Exempted work)

จากบทบัญญัติในมาตรา 2 ผลงานโทรทัศน์จะถือว่าเป็นผลงานที่ได้รับการยกเว้น จากความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่ไม่มีใบรับรองการจัดประเภทจากคณะกรรมการฯ ตามมาตรา 9 และมาตรา 10 ถ้าผลงานนั้นเป็นผลงานที่ออกแบบมาเพื่อการศึกษาหรือที่ มีเนื้อหา สาระเกี่ยวกับกีฬา หรือดนตรี หรือเป็นเกมส์คอมพิวเตอร์

อย่างไรก็ตามผลงานจะไม่ได้ได้รับการยกเว้นถ้ามีเนื้อหาสาระที่กระตุ้นหรือยุยงให้ ทำกิจกรรมทางเพศ ใช้กำลังรุนแรง หรือก่ออาชญากรรม หรือมีการสอนวิธีการก่ออาชญากรรม หรือมีภาพที่แสดงให้อวัยวะเพศหรืออวัยวะขบถายของมนุษย์

(2) จำหน่ายที่ได้รับการยกเว้นจากความผิด (Exempted supply)

บทบัญญัติในมาตรา 3 ได้กำหนดให้วิธีการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์บางประเภท ดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นจากความผิดเกี่ยวกับการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ที่กฎหมายกำหนด

- การจำหน่ายที่ไม่หวังผลกำไรหรือเป็นส่วนหนึ่งของการทำธุรกิจ
- การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ให้แก่ผู้ประกอบการทำวัสดุโทรทัศน์หรือ จำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ภายใต้เงื่อนไขว่าจะไม่จำหน่ายต่อให้แก่สาธารณะ
- การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์บันทึกเหตุการณ์ให้แก่ผู้ที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น

- การจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์เพื่อนำผลงานโทรทัศน์มาฉายในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้ฉายภาพยนตร์ เช่น โรงภาพยนตร์ที่ได้รับอนุญาต
- การจำหน่ายเพื่อใช้สำหรับการทำรายการวิทยุโทรทัศน์
- การยื่นวัสดุโทรทัศน์ให้แก่คณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์เพื่อให้จัดประเภทผลงานโทรทัศน์
- การจำหน่ายเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิชาการแพทย์
- การคืนให้แก่บุคคลที่เคยทำการจำหน่ายที่ได้รับยกเว้นโดยไม่หวังผลกำไร
- ในกรณีที่เป็นวัสดุโทรทัศน์ที่จำหน่ายได้เฉพาะในร้านขายของทางเพศ ให้ยกเว้นความผิดสำหรับการจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการร้านขายของทางเพศ

กฎหมายควบคุมภาพยนตร์ในประเทศอังกฤษมีลักษณะเป็นการควบคุมสื่อสำหรับนำภาพยนตร์ออกเผยแพร่สู่สาธารณชน มากกว่าเป็นการควบคุมตัวเนื้อหาของภาพยนตร์ ด้วยเหตุนี้การควบคุมภาพยนตร์ก่อนนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชนในประเทศอังกฤษจึงมิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียว แต่ได้แบ่งออกเป็นกฎหมายหลายฉบับตามลักษณะของสื่อที่ต้องการจะควบคุมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การควบคุมการเผยแพร่วัสดุโทรทัศน์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวัสดุโทรทัศน์ ค.ศ.1984 ส่วนการควบคุมการฉายภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโรงภาพยนตร์ ค.ศ.1985 และการควบคุมการเผยแพร่ภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ค .ศ.1990 และ ค .ศ.1996 สำหรับสถานีวิทยุโทรทัศน์ทั่วไปและข้อตกลงระหว่างรัฐกับบีบีซีสำหรับองค์กรบีบีซี

ส่วนองค์กรที่มีอำนาจ หน้าที่ในการควบคุมดูแลภาพยนตร์นั้นประกอบด้วยคณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการออกใบรับรองการจัดประเภทของภาพยนตร์ อันเป็นเงื่อนไขของการจำหน่ายวัสดุโทรทัศน์ และอาจเป็นหลักเกณฑ์ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นจะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาความเหมาะสมของภาพยนตร์ ที่จะนำออกเผยแพร่ในโรงภาพยนตร์ และคณะกรรมการมาตรฐานรายการวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมมาตรฐานของรายการวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมมาตรฐานของรายการที่จะนำออกเผยแพร่ทางวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง

กล่าวโดยสรุป ภาพยนตร์ที่จะนำออกเผยแพร่ทางวัสดุโทรทัศน์เช่น วีดีโอเทป ซีดี หรือดีวีดี ต้องได้รับใบรับรองการจัดประเภทจากคณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์ก่อนจะนำมาจำหน่ายให้สาธารณชนได้ตามกฎหมาย และจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุในใบรับรองอย่าง

เครื่องคิด ส่วนภาพยนตร์ที่จะมาฉายในโรงภาพยนตร์นั้น ต้องผ่านการพิจารณาของรัฐบาลท้องถิ่น ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในทางปฏิบัติหากภาพยนต์ดังกล่าวเคยได้รับการจัดประเภทโดย คณะกรรมการจัดประเภทภาพยนต์มาก่อนรัฐบาลท้องถิ่นมักจะยึดถือตามการรับรองการจัด ประเภทของคณะกรรมการฯ และจะกำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับผู้เข้าชมภาพยนต์ตามที่ได้กำหนดไว้ในใบรับรองการจัดประเภทภาพยนต์ของคณะกรรมการฯ สำหรับภาพยนต์ที่น่าออกเผยแพร่ทาง วิทยุโทรทัศน์ หรือละครโทรทัศน์ ต้องมีมาตรฐานตามหลักเกณฑ์ในประมวลรายการของบีบีซี หรือของคณะกรรมการวิทยุ โทรทัศน์อิสระแล้วแต่กรณี และนอกจากนี้คณะกรรมการมาตรฐาน รายการวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงมีอำนาจในการรับฟังคำร้องเรียนเกี่ยวกับความเป็นธรรม ในรายการรวมไปถึงมาตรฐานของรายการที่น่าออกเผยแพร่ทางวิทยุโทรทัศน์ และวิทยุ กระจายเสียงสำหรับรายการทั้งที่เสนอโดยบีบีซี และรายการที่เสนอโดยสถานีวิทยุโทรทัศน์ในการกำกับ ดูแลของ ITC และมีอำนาจสั่งการให้บีบีซีหรือ ITC ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งได้

การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพยนตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

1. การให้ความคุ้มครองงานภาพยนตร์ตามกฎหมายลิขสิทธิ์

กฎหมายลิขสิทธิ์ของ ประเทศสหรัฐอเมริกาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค .ศ.1976 ได้มีการบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับภาพยนต์ไว้ในมาตรา 101 ได้ให้นิยามคำศัพท์ไว้ว่า “ภาพยนต์ หมายความว่า งานโสตทัศนวัสดุที่ประกอบด้วยลำดับของภาพที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ซึ่งเมื่อมีการฉายติดต่อกันจะให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของภาพดังกล่าวรวมทั้งเสียงที่ประกอบอยู่ด้วย ถ้ามี” และ

งานโสตทัศนวัสดุ หมายความว่า งานซึ่งประกอบขึ้นด้วยลำดับของภาพที่ต่อเนื่อง เกี่ยวข้องกัน ซึ่งผู้สร้างสรรค์ตั้งใจจะนำออกเปิดเผยให้ทราบ โดยการใช้เครื่องมือ หรือเครื่อง ประดิษฐ์ เช่น เครื่องฉายภาพ เครื่องดูภาพ หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ไฟฟ้าพร้อมกับการได้ยิน (ถ้ามี ไม่ว่าวัสดุที่บันทึกงานนั้นจะอยู่จะมีลักษณะอย่างไรก็ตาม เช่น แผ่นฟิล์ม หรือเทป ซึ่งมีงานนั้นบันทึก อยู่

2. เงื่อนไขการได้มาซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค .ศ.1976 ได้บัญญัติเรื่องความเป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์งานภาพยนต์ไว้ในมาตรา 201 ซึ่งผู้สร้างสรรค์ย่อมได้รับความคุ้มครองตั้งแต่แรกเริ่มที่ สร้างสรรค์งานนั้นขึ้น และกรณีของผู้สร้างสรรค์ซึ่งสร้างสรรค์งานร่วมกันย่อมเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ในงานนั้นร่วมกันด้วย อย่างไรก็ตาม งานที่สร้างขึ้นจากการรับจ้าง ในกรณีของงานที่สร้างขึ้นจากการ

รับจ้างจากนายจ้างหรือบุคคลอื่นใดที่เป็นผู้ว่าจ้างให้มีการทำงานนั้นขึ้นมาให้ถือว่าเป็นผู้สร้างสรรค์งานนั้น เว้นแต่จะตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และลงลายมือชื่อเอาไว้ซึ่งงานที่สร้างขึ้นจากการรับจ้าง หมายความว่างานที่สร้างขึ้นโดยลูกจ้างภายในขอบเขตของการทำงานที่จ้างหรืองานที่สั่งให้ทำขึ้นเป็นพิเศษสำหรับใช้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของงานนั้น

นอกจากนี้ลิขสิทธิ์ในงานที่รวบรวมขึ้นมานั้น แยกออกได้ต่างหากจากลิขสิทธิ์ในงานแต่ละชิ้นที่รวมอยู่ในงานรวบรวมนั้น ให้สันนิษฐานว่าผู้รวบรวมเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่รวบรวมขึ้นเท่านั้น

3. ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับงานภาพยนตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค .ศ.1976 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในงานภาพยนตร์ไว้ในมาตรา 106 ซึ่งกล่าวถึงสิทธิที่มีแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ที่จะกระทำหรืออนุญาตให้กระทำซ้ำขึ้นซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ในลักษณะของสำเนาจำลองหรือแผ่นบันทึกเสียง มีสิทธิที่จะจัดทำขึ้นซึ่งงานสืบเนื่องโดยใช้งานอันมีลิขสิทธิ์เป็นพื้นฐานในการจัดทำมีสิทธิที่จะจัดจำหน่ายแจก สำเนา จำลองหรือแผ่นบันทึกเสียงโดยวิธีอื่น หรือโดยการให้เช่า หรือให้ยืม ในกรณีของงานวรรณกรรม ดนตรีกรรม นาฏกรรม และงานแสดง ศิลปการแสดงทำร้ายรำ การแสดงละครใบ้ และภาพยนตร์ และงาน โสตทัศนวัสดุอื่น ๆ มีสิทธินำงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวออกแสดงต่อสาธารณชนได้

นอกจากนี้ ในกรณีของงานวรรณกรรม ดนตรีกรรม นาฏกรรม และงานการแสดง ศิลปกรรม การแสดงทำร้ายรำ การแสดงละครใบ้ และงานภาพเขียน งานภาพร่างเป็นเส้น หรืองานประติมากรรม รวมทั้งภาพต่าง ๆ แต่ละภาพของภาพยนตร์ และงาน โสตทัศนวัสดุอื่น ๆ มีสิทธินำงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวออกโชว์โดยเปิดเผยต่อสาธารณชน

4. อายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ค .ศ.1976 ได้บัญญัติอายุแห่งการคุ้มครองงานภาพยนตร์ไว้ในมาตรา 302 ซึ่งกล่าวถึงระยะเวลาของลิขสิทธิ์ งานที่สร้างสรรค์ขึ้นในวันที่หรือหลังจากวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1978 ในบททั่วไป ลิขสิทธิ์ในงานที่สร้างสรรค์ขึ้นในวันที่หรือหลังวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1978 ให้มีอยู่ตั้งแต่วันที่มีการสร้างสรรค์งานนั้นขึ้น และให้มีอยู่ต่อไปเป็นระยะเวลาตลอดชีวิตของผู้สร้างสรรค์ และอีก 70 ปี หลังจากที่ผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต ยกเว้นเฉพาะกรณีที่ระบุไว้ในอนุมาตราอื่น (ณทพงษ์ วิยะรันตร์, 2550, หน้า 70-72)

SPU CHONBURI